

הכנסת השמונה-עשרה

נוסח לא מתוקן

מושב רביעי

פרוטוקול מס' 514
מישיבת ועדת החינוך התרבות והספורט
יום ראשון, ט"ו בכסלו התשע"ב (11 בדצמבר 2011), שעה 9:00

סדר היום:

סיור בבתי ספר למשחק בתל-אביב

נכחו:

חברי הוועדה:

אלכס מילר – היו"ר
יוליה שמאלוב ברקוביץ

מוזמנים:

יורם לויגשטיין	–	בית חנה רובינא
מיכל שדות	–	משרד התרבות והספורט
איתמר גורביץ	–	משרד התרבות והספורט
צלילית בן נבט	–	המחלקה לאמנות, עיריית תל אביב
זהר שטראוס	–	בית חנה שפירא
דרור קהלני	–	בית חנה שפירא
אבי ניניו	–	בית חנה שפירא
אלעד אביד	–	בית חנה רובינא
נעימה	–	תושבת השכונה
א. לרנר	–	בית חנה רובינא
עודד ידעיה	–	בית ספר מנשר
רונית ידעיה	–	בית ספר מנשר
דיוויד נוי	–	ראש המחלקה לקולנוע, ביה"ס מנשר
מיכה לוינסון	–	בית צבי
תומר כהן	–	סמנכ"ל בית צבי
ענת ולטר	–	בית צבי
אושרת	–	בית צבי
שובל	–	בית צבי

מנהלת הוועדה:

יהודית גידלי

קצרנית פרלמנטרית:

חבר המתרגמים

סיור בבתי ספר למשחק בתל-אביב**סיור בבית חנה רובינא:****יורם לוינשטיין:**

שלום לכולם. אני עושה לכם סיור בבית הספר.

קריאה:

עד עשר וחצי.

יורם לוינשטיין:

לא, אז אני מצטער. לא יכולים לשים אותי... זה מפעל חיי, סליחה, בית ספר ייחודי בארץ, באים מכל העולם, מגיעים מכל העולם ללמוד את הסטרט אפ פה.

היו"ר אלכס מילר:

יורם, את השיחה אחרי שולחן. נתחיל.

יורם לוינשטיין:

טוב. אחרי כן תיפגשו עם תלמידים ואנשי קהילה שאנחנו עובדים איתם. נתחיל את הסיור, זה מבנה היסטורי, זה מבנה שנבנה על ידי חנה רובינא בזמנו, היא הופיעה בפני הבריגאדות היהודיות בצפון אפריקה בהתנדבות והיא קיבלה המון כסף והיא לא ידעה איפה להשקיע את הכסף. היא קיבלה הרבה כסף, אבל אז זה היה עולם אחר מהיום, כשהם קיבלו הרבה כסף הם לא ידעו מה לעשות עם זה, כי הם היו סוציאליסטים. ואז בעיריית תל אביב הציעו לה להקים מעון יום לילדי שכונת התקווה. דרור קהלני, שהוא איש התחזוקה שלי, גדל במבנה הזה כילד והיום הוא איש התחזוקה. זה דרור קהלני, תושב השכונה, שגדל כאן כילד.

דרור קהלני:

לפני 40 שנה זה היה גן הילדים שלי. זה היה מקום מדהים כל הזמן, היה יוצא מפה אוכל בכמויות להרבה משפחות, ועד היום המקום הזה מדהים ופורח ומקום קהילתי.

יורם לוינשטיין:

אני הגעתי לפה דרך שלמה מסלאווי. הגענו למקום הזה, זה היה גן ילדים ואחר כך הוא ננטש והפך להיות מרכז של נרקומנים. כאן הנרקומנים חיו, בתוך המבנה הנטוש הזה. ראיתי את המבנה הזה, שמעתי שזה חנה רובינא, אמרתי שזה יסגור מעגל ושכרתי את המבנה הזה מנעמ"ת. היום עיריית תל אביב בתהליכים מתקדמים לקנות את המבנה ולהעביר אותו אליי.

יש לנו עוד מבנה של אולם התיאטרון, אם תרצו, שנמצא שני בלוקים מפה, ששם מבנה התיאטרון של בית הספר.

מה שאתם רואים בחצר אלה כל הבוגרים שלי, מונצחים כאן בהצגות, וגם את העבודה הקהילתית שאני ארחיב בהמשך. יש כאן את איילת זורר ויש כאן את עוז זהבי, אקי אבני, אסי לוי, שני כהן מ'ארץ נהדרת', רון שחר, דורית בר-אור, יעל הדר, זהר שטראוס, יובל סגל, הילה וידור, אוולין הגואל. נעצור פה.

קריאה:

המדד להצלחה זה שחקן שמגיע לטלוויזיה?

יורם לוינשטיין:

המדד להצלחה זה שחקן שמתפרנס מהמקצוע הזה. זה, בעיניי, המדד להצלחה. יש המון מפורסמים, אבל חלק גדול, אני יכול להגיד ש-70% מהבוגרים שלנו עובדים בתיאטרון, היום זה מצב שבבית לסינ, מתוך חמישה שחקנים ארבעה הם בוגרי בית הספר. הדרך לעשות את זה היא להביא את ציפי פינס ללמד פה ואז היא מכירה את השחקנים.

כאן יש פסטיבל בין לאומי של סיטיז. אני ביקשתי שהפסטיבל הזה, שהוא פסטיבל של בתי הספר למשחק באגן הים התיכון והבלקנים, שאני אחד המייסדים שלו, יחד עם פרופסור ולדימיר יבטוביץ' בבלגרד, זו עבודה על סצנות מתוך מחזות שנכתבו באזור הים התיכון. אני לא אדבר איתכם על הקונספט, ב-2001-2002 ביקשתי לארח את בית הספר ב-2006 אצלי, מתוך מחשבה שיהיה שלום עם הפלשתינאים ויהיה שקט במזרח התיכון וב-2006, כשהזמנתי את זה, פרצה מלחמת לבנון. אני יכול להגיד שהייתה ירידה בביקוש והייתי מאוד מודאג לפסטיבל. למזלנו המלחמה נגמרה חודש לפני קיום הפסטיבל ואז מה שקרה, הביקוש של בתי הספר שהגיעו לפה היה המספר הכי גדול שהיה עד אותו זמן. זה היה עניין עצום, הגיעו לכאן מרומניה, מסרבניה, טורקיה, מקדוניה, איטליה, קרואטיה, אוסטריה. בקיצור זה מפגש מדהים. הפסטיבל הזה נוסע כל שנה למדינה אחרת ואנחנו מייצגים את הארץ בכבוד רב. אני רוצה להגיד שהרמה של לימודי משחק בארץ, או לפחות שאני נפגש בה, היא מאוד גבוהה.

זאת הצגה עכשיו. זה המחזור החדש שהתחיל השנה, שנה ג', זו הפקה שעכשיו יוצאת והיא התחילה אתמול. 'טרוריום' של האחים פרסמייאקוב, זה משהו רוסי. אלה שני אחים שכותבים מחזות חבל על הזמן. מכיר?

היו"ר אלכס מילר:

כן, שמעתי עליהם.

יורם לוינשטיין:

'טרוריום', הפקה מהממת.

זאת הקפיטריה. יש לנו חצר אחורית.

שלום לכם. נמצא כאן חבר הכנסת אלכס מילר, יושב ראש ועדת החינוך והתרבות של הכנסת. יש כאן עוד חברי כנסת?

קריאה:

יוליה שמאלוב ברקוביץ צריכה להגיע.

יורם לוינשטיין:

אני לא אציג את כולם. זה זהר שטראוס, אתם מכירים אותו, הוא בוגר בית הספר והוא עושה שיעור של יצירות אישיות. הוא היה בעצמו תלמיד של אורנה בן חורין ז"ל, שהייתה מורה בבית הספר והיא עשתה את השיעור הזה, והוא המשיך ושדרג ופיתח את השיעור הזה ולקח את זה על עצמו. ומאז, מאיזה שנה אתה מלמד אותו?

זהר שטראוס:

זה א' עשירית שלי.

יורם לוינשטיין:

זאת שנה א', בשנה א' אנחנו מקבלים מתוך 400 איש בשלושה שלבים של אודישנים 38 בשתי כיתות. השיעור שלך בתולדות התיאטרון זה השיעור היחיד שהם ביחד, כל הכיתה. הם מחולקים לשתי קבוצות של 19 ו-19. בשנה ב' יש פחות או יותר 24-25 עוברים.

קריאה:

הם נושרים?

יורם לוינשטיין:

גם וגם, גם אנחנו מנשירים. בשנה ג' 20. אני מקווה שכולכם תעברו לשנה ב', מי שלא, אז תאמינו לי שאני מציל אתכם מהמקצוע הזה. אבל באמת, זה לא נורא קשה להתקבל אליי, בוא נגיד, אלה שלושה שלבים, אבל אני חושב, כל בית ספר וההשקפה שלו, שאתה צריך כל פעם להילחם על מקומך מחדש, ואם אתה איכשהו מאבד את עצמך, או במשמעת או בדיסציפלינה, או במטלות שיש עליך, אז אתה לא תכבוש את מקומך, ואני משקף להם ככה את המקצוע. וגם, אולי לא בנוכחות התלמידים, אבל לא חשוב, יש הרבה פעמים שבבחינות אנחנו חושבים שכן האדם הזה הולך להיות כוכב ואחד אנחנו מקבלים על תנאי, ואז בתוך תהליך הלימודים אנחנו מגלים בעצם שזה שקיבלנו על תנאי, פתאום הוא פורח ורץ רחוק, ומי שחשבנו ככה, הוא ככה. זאת אומרת האודישן האמיתי הוא תוך כדי לימודים. זאת השקפת עולמנו.

זהר שטראוס:

יורם, למה הם מקליטים אותך וכותבים? מה מטרת הביקור?

היו"ר אלכס מילר:

אני אסביר לכם. זה הפרוטוקול של הכנסת, אני יושב ראש ועדת החינוך והתרבות של הכנסת. שלום לכם, בוקר טוב. אנחנו מדי חודש עושים סיורים במוסדות התרבות והקולנוע. היום החלטנו לעשות סיבוב במוסדות שבהם לומדים אותם אנשים שנכנסים בסופו של דבר להיות השחקנים וחלק מעולם התרבות של מדינת ישראל. אתם צעירים, אתם עוד לא מכירים, אבל החוק להכיר בסטודנטים לאמנות ולתרבות זה חוק שלי. הוא עבר בקריאה שלישית ואני יכול להגיד לכם מאיפה זה בא. יש לי חבר טוב שהוא כבר מזמן בוגר בית ספר למשחק, שגם בא והתריע בפניי סטודנטים שלומדים במוסדות לתרבות ולקולנוע ולאמנות לא מקבלים את אותם התנאים שמקבלים שלומדים לתואר ראשון. השווינו את זה, לפני כמה חודשים זה עבר בא גם מאגודות הסטודנטים בירושלים. אז זה מה שחשוב לנו לקדם. ובאופן כללי, אנחנו מתעסקים בתחום הזה כי אנחנו כן חושבים שצריך לקדם וצריך לתת לכם את הגב, לא רק כשאתם לומדים אלא גם כשאתם נכנסים לכל המנגנונים שקשורים לעולם התרבות, שגם אחר כך תוכלו להתפרנס בכבוד מהמקצוע, ליהנות ולתת לנו את מה שהעם היהודי צריך שיהיה לו, עולם תרבות ועולם ערכי.

זהר שטראוס:

אני רוצה להגיד בהזדמנות הזאת, לשתף אותך, שכשאני הייתי תלמיד לא התחלתי ללמוד במבנה הזה, למדנו בכל מיני חללים ארעיים שאז בית הספר היה שם ויום אחד יורם לקח אותנו לפה לבניין ואיך כשהוא, אני אומר במרכאות, "השתלט" על הבניין ועל השכונה, ויש היום, מעבר לזה שיש פעילות מקצועית ממדרגה ראשונה בקנה מידה ארצי ואני יודע, מעבר למקצועיות שאת זה יורם בטח יכול להסביר לכם בעצמו, יש משהו מהאישיות של יורם שהיא קרובה לעם ובמיקום של בית הספר, שהוא פה בשכונת התקווה, שגם תורם הרבה לתלמידים וגם תורם הרבה לשכונה ובאיזה שהוא מקום מבטא את החשיבות של התרבות באופן כללי. זאת אומרת הדבר הזה, החיבור הזה בין האמן לעם הוא דבר ש---

יורם לוינשטיין:

אני חושב, תגיד לי אתה אם אני טועה, שחלק מההצלחה של זהר והשדרוג של הכלים כשחקן שיש לו, זה בעצם העובדה, ותיכף אני אסביר לכם את זה יותר לעומק, שכשהוא היה תלמיד בבית הספר הוא הדריך ילדים מהשכונה. איזה ילדים הדרכת?

זהר שטראוס:

כל מיני.

יורם לוינשטיין:

עמותת לילך, נכון?

זהר שטראוס:

אני עבדתי עם ילדים בבית ספר הירדן.

יורם לוינשטיין:

התלמידים אצלי, כחלק מהכשרתם להיות שחקנים מקצועיים, תלמידי שנה ב' ו-ג' חייבים לעבוד בתוך השכונה בדרמה, ואני תיכף אפרט לכם איך אנחנו בעצם מרימים יחד איתנו שכונה שלמה ואת ההיגיון החינוכי שמאחורי הדבר הזה. אנחנו בית ספר ייחודי בארץ, אין עוד מוסד תרבות בארץ, ואת זה אני אומר בגאווה, אני בדרך כלל לא איש שמשוויץ, שמשלב עבודה מקצועית ברמה הגבוהה ביותר עם עבודה קהילתית. אנחנו ממוקמים בתוך שכונת התקווה וברגע שהתלמידים מתקבלים לבית הספר הם מבחינתי הופכים להיות תושבי שכונת התקווה. זה חלק מזהות בית הספר ומהחזון שלו ואני אסביר לכם את הכול יותר מאוחר. יש מעט מאוד כאלה מוסדות בעולם. אני יכול להגיד שיש אצלי ביקורים, היה עכשיו מקוריאה, מהסיטז', שבאו אליי, מגיעים אליי מכל העולם, רזי אמיתי הביא לי מישוהו מקוריאה, מהסיטז' שישב כאן וניסה ללמוד את ה---

קריאה:

תסביר מה זה הסיטז'.

יורם לוינשטיין:

הסיטז' זה הארגון הבינלאומי של הצגות ילדים, תיאטראות ילדים.

צילילית בן נבט:

אני רציתי לנסח את זה באיזה שהוא אופן טיפה שונה. אני חושבת שהייחוד של בית הספר הזה, להבדיל ממוסדות תרבות, בתי ספר וגופים, הוא בזה שבדרך כלל אנחנו רואים גופים שהמעורבות שלהם בקהילה היא מעצם זה שהבניין או המקום נמצא בקהילה, אבל הם לא בהכרח באינטראקציה פעילה עם הקהילה. יש השפעה עדיין, מעצם זה שקורית איזה שהיא פעילות, ויש אחרים שנמצאים בפעילות ויוצאים לעשות פעילות כי מקבלים על זה ניקוד בקרדיטציה, זאת אומרת הולכים לכל מיני עיירות פיתוח וכך הלאה. ופה יש שילוב, גם של עצם הנוכחות בשכונה מבחינת זה שהמבנה והסטודנטים מגיעים ויושבים בבתי הקפה, אבל גם מעצם פעילות מכוונת שהיא לאו דווקא רק לילדים, אלא אם מסתכלים על תכניות החברה או חינוך-חברה שיוזם מקיים פה עם הסטודנטים, זה עם כל קבוצות האוכלוסייה פה, זה זקנים, זה מוגבלים, זה ילדים, זה נערים, זה דתיים, זה חילוניים, הוא נוגע בכל הקבוצות וכל אחד יוצא ל...

היו"ר אלכס מילר:

מצוין. לא נפריע להם. תודה רבה, בהצלחה.

יורם לוינשטיין:

ופה מיכל שדות ממשרד התרבות, שאנחנו עובדים איתה, היא איש הקשר שלנו ומעבירה אותנו בכל המבוכים שם, יד ביד. בלעדיה אני חצי בן אדם. ואיתמר גורביץ, וגם צלילית בן נבט מעיריית תל אביב, זה אבי ניניו, שהוא מלמד אותם, מה אתה מלמד אותם?

אבי ניניו:

אנחנו עובדים על סלסה, במסגרת הסדנאות של שנה ג'. אנחנו עובדים על הבעה לטינית בתנועה, מקבלים כלים לתנועה לטינית של שחקנים שלעתיד יצטרכו לשים את עצמם שתי דקות במיקרוגל ולהיות אלופי עולם בפני קהל. אנחנו מקבלים כלים שימושיים איך לייצר את זה.

יורם לוינשטיין:

חלק מהכיתה הזאת כרגע מעלים במקביל ל'טרורזים' את 'דונה פלור נשואה לשניים' של אמאדו הברזילאי, ובכישורים האלה הם צריכים לרקוד שם סלסה וקרנבל ועניינים. אז בואו תעשו. אלה תלמידי שנה ג', הם עושים בשנה כ-8 הפקות. אני רוצה להגיד לך, אלכס, בכלל, שאתם צריכים להבין שאנחנו עושים יותר הפקות מתיאטרון רפרטוארי, עושים כ-8 הפקות שעולות לשבועיים ואחר כך הן יורדות. חלק מההפקות שלנו אחר כך נלקחות לתיאטרון, 'סיגל', על אריס סאן בהבימה זו הפקה שהייתה פה, בתיאטרון אורנה פורת, רץ 'הצמיד של אופירה', שהיה הצגת הדגל שלהם, שנוצרה פה, ועכשיו 'צומת וולקן', העיבוד לסרט שעשינו פה ונלקח על ידי שרגא בר ומרים עצינוני וזה הולך לרוץ מסחרית, כך שהתלמידים יוצאים עם עבודה מסטודיו. אני נותן אותם לתיאטרון.

(ריקוד).

אני רוצה קצת לחשוף לכם יותר לעומק את בית הספר. בית הספר, כחלק מהכשרתו שהשחקנים בו יהיו שחקנים מקצועיים עם מחויבות לעבוד בשכונה בדרמה. אנחנו עובדים כרגע עם 16 קבוצות בתוך השכונה, 7 קבוצות ילדים, 7 קבוצות נוער, קבוצת עיוורים ומבוגרות. אנחנו עובדים עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים, אנחנו עובדים עם עולים חדשים ומשפחות הרוסות שהן בדרך כלל חד הוריות, אנחנו עובדים עם ילדי עובדים זרים שישנם כאן, אנחנו עובדים עם נוער בסיכון, נערות בסיכון, נוער דתי מתיכון ראשית, בנים, רק בנים, שזו הקבוצה היחידה בארץ של בנים, בדרך כלל זה בנות... אבל אני מדבר איתכם על בנים דתיים שאנחנו עושים איתם תיאטרון, ובית ספר הירדן, שזה בדרך כלל בית ספר שבעיקרו, היום כבר אין ישראלים שם, רק עובדים זרים ופליטים מדרפור.

היו"ר אלכס מילר:

אם אתה מסתכל כמה שנים אחורה, במוצע, כמה מתוך הבוגרים שלך השתלבו בתוך התעשייה של עולם

ה---

יורם לוינשטיין:

אבל לדעתי 70%-80%---

היו"ר אלכס מילר:

נשארים בעצם במקצוע הזה.

יורם לוינשטיין:

במקצוע, כן, וזה הולך ומתחזק.

היו"ר אלכס מילר:

יש לכם דרך לעזור להם אחרי שהם מסיימים להיכנס לתוך תחום התיאטראות או הקולנוע?

יורם לוינשטיין:

הדעה שלי שהצלחה של תלמיד זו הצלחה שלי, כך שאני אעשה הכול. את כל הקשרים שאני יכול, כמוכר, אני מזהה, מחבר אותם, יש לי כל מיני דרכים לעשות את זה. אחת הדרכים שאני עושה, כמו שראית את הסלסה, שהוא פחות מוכר, אבל אחריו מחליף אותו עידו תדמור ובסוף השנה מגיעה ציפי פינס להנחות פה סדנה ואחר כך לנה קריידלין שהולכת לעשות כאן סדנה, והיום אתה רואה את הקבוצה שבגשר ובבית לסין, חלק גדול אלה שחקנים של בית הספר. עידו תדמור ותנועה, שאני שם כאן נורא חזק, כי אני חושב שאני רוצה להרחיב לשחקנים את האופציה, גם שיהיו רקדנים, שיהיו גם בלהקות מחול, ואיציק גבאי, שמלמד אתכם, הוא בוגר בית הספר והיום הוא מופיע בלהקות בכל העולם כרקדן. זאת אומרת אני חושף אותם גם לעולם הריקוד. מעבר לזה שבעולם הריקוד יש משהו מאוד עם דיסציפלינה גבוהה, של משמעת מאוד גבוהה וגם עבודת גוף חזקה בגיל צעיר, שחסרה קצת לשחקנים ואני מנסה להביא את זה לבית הספר. אני איש של דיסציפלינה קודם כל, אני יקה. אני חושב שדיסציפלינה היא יותר חשובה מכישרון, כי כישרון אני לא יכול ללמד, דיסציפלינה זה---

קריאה:

יש יתרון לאלה שרוצים ללמוד משחק אצלכם?

יורם לוינשטיין:

לא, אבל אני בודק אותם, אלה ישימוץ פה עכשיו שלוש שנים, אבל זה לא יתרון, זה יתרון אם יש לך קואורדינציה בגוף ואתה יכול לספר סיפור דרך הגוף.

יש לנו הרבה הצלחות. יש לנו כאן את יגאל שהיום הוא בחור ישיבה והוא בוגר של תיכון ראשית ואני מכיר אותו מאוד טוב כי אני מסתובב איתו בעולם היום. החבר'ה האלה למדו, לא יודע מה, תורה ומדרשים ותלמוד, אני לא הכי גדול בזה, למדתי את זה בתיכון והחבר'ה האלה אחרי שנתיים שלוש מייצגים את ישראל בהצלחה גדולה בעולם. הם מספרים את הסיפור שלהם, הם מגיעים לפסטיבלים, זו הצגה שאני מקווה מאוד שתוכלו להגיע לראות את זה, צריך לעשות את זה מדי פעם גם בארץ, בכל פסטיבל שמגיעים ומקבלים כאלה, הם לא מבינים, והם מורגשים בכל העולם היום, באוקטובר בקנדה, ושובע אחרי זה היינו בבילורוס, ורבותי עם המנהל שלהם, כי הם היו כל כך הרבה בחוץ לארץ. הם היו בתאילנד, סקוטלנד, גרמניה, צ'כיה, קנדה, בילורוס. בכלל, אלעד, שתיכף נשמע את הסיפור שלו, שהוא אחת ההצלחות שלנו, כשהיה נוער בסיכון, אתה היית בהודו, נכון?

אלעד אביד:

בהודו ובאטליה.

קריאה:

הכול במסגרת פסטיבלים?

יורם לוינשטיין:

כן, הם היום מייצגים את ישראל כאמנים. הם עברו ממש שינוי.

מיכל שדות:

אני חושבת שראוי לציין שבאמת בית הספר הזה, כל מי שראה את כל המגוון של בתי הספר בכלל לאמניות, הוא אחד מבתי הספר שמקפיד ועובד עם הרבה מאוד בתי ספר, בשיתוף פעולה עם הרבה בתי ספר מקבילים לו בחוץ לארץ ויוצא להרבה מאוד פסטיבלים ואני מוכרחה לציין שהוא כמעט היחיד שקיבל על זה ניקוד. מתחילים לפתח את זה בעקבות---

היו"ר אלכס מילר:

זה הצד החיובי, מה אתה אומר שצריך לשפר?

יורם לוינשטיין:

איפה הבעיות? אני רוצה רגע שתשמעו את אלעד, את הסיפור. זאת נעימה, שהיא היום כוכבת טלוויזיה, אני רואה אותה בכל מיני... היא התחילה איתנו עוד עם חליל שהוא בוגר בית הספר ואיש הקשר שלנו עם הקהילה, שהוא עושה כאן עבודת קודש. הוא היה הפיילוט, הוא הדריך אותה לפני כמה שנים? נעימה, היא כוכבת של הקשישות---

נעימה:

זה חלום שאין דוגמתו. זה חלום שלי להיות על הבמה, להיות ניצבת, יורם וחליל הם החברים שלי, אני עושה פרסומות, אני משחקת בסרטים, הרבה, הצגות.

יורם לוינשטיין:

אלעד, בוא תספר לנו על ה...

נעימה:

אני רק רוצה להודות לך שבאת לשכונה שלנו, לא רק עשית טוב, אתה עשית אור לכולם. אני מודה לך. באמת.

אלעד אביד:

שלום לכם. בוקר טוב. אני בן 25. התחלתי בקבוצה בני 16, משהו כזה, לפני זה הייתי בבית ספר צבאי, היה לי ממוצע ציונים יחסית מאוד גבוה, למדתי שם בערך שנתיים, סבלתי מדיכאון מאוד קשה, ניסיתי לעשות עם עצמי שיא חדש, כמה שליליים אני יכול להשיג במינימום זמן, היה לי ממוצע מעל 90. בפחות מחצי שנה הצלחתי להוריד את זה לשבעה שליליים, עבדתי מאוד קשה בשביל זה, בשביל להצליח להיכשל במבחנים האמריקאים, כדי לא לנחש תשובות נכונות. שם באמת, בגלל שסבלתי מדיכאון קשה, לקראת סוף כיתה י' ניסיתי להתאבד, קפצתי מגשר, ומשם הגעתי לבית חולים גהה, נשארתי שם כשנה בערך לסירוגין, ניסו להוציא אותי לכל מיני בתי ספר, לא כל כך הסתדר. ואז קיבלתי טלפון מחליל, שהוא אחראי על הפרויקטים הקהילתיים, שהוא הגיע אליי דרך---

חליל:

דרך עבודת הרגליים.

אלעד אביד:

כן, הוא הכיר לי את השכונה, הוא התחיל להכיר לי את האנשים---

יורם לוינשטיין:

חליל מכיר את כל השכונה, הוא בקשר עם לשכת הרווחה פה, ומרכילות הוא אוסף ילדים מתוך הרחובות ממש.

אלעד אביד:

והוא התקשר אליי ואמרתי לו, 'אני אחשוב על זה', לא ממש רציתי לבוא, רציתי לישון, אבל האחיות לא נתנו לי לישון, כל זמן שניסיתי לישון הם הוציאו אותי מהמיטה וסגרו את הדלתות, כדי שאני לא אמצא חדר אחר להיכנס ולישון בו. אז היה לי מאוד משעמם, ואמרתי, 'טוב, נקום, נלך'. הגעתי לפגישה הראשונה, באמצע השנה פרשתי, ואז המורים שלי החזירו אותי ונראה לי שזה באמת הדבר הראשון שבאמת סיימתי, מהתחלה עד הסוף.

יורם לוינשטיין:

הבחור למד כאן במכינה ואחר כך עבר ל... יש לי היום בוגרים שהתחילו כנוער בסיכון והפכו להיות שחקנים מקצועיים. הכוונה היא לא על סמך סוציו אקונומי, רק על כישרון. אני לא מרחם, כי אני לא רוצה לקבל אותם על סמך מצב סוציו אקונומי ואחר כך הם ייתקעו במקצוע כי הם לא לגמרי מתאימים.

קריאה:

אבל מבחינת היררכיה---

יורם לוינשטיין:

לא, היא פתוחה לכולם.

קריאה:

וכמה תלמידים יש לכם?

יורם לוינשטיין:

במכינות יש לי ביקוש די גדול, כרגע יש 44, אני מקווה שיגיעו ל-63.

קריאה:

וכמה מהם נקלטים בכלל?

יורם לוינשטיין:

יש, יש.

קריאה:

די הרבה.

יורם לוינשטיין:

11/12/2011

המכינה זה לאנשים שאנחנו לא חושבים שהם בשלים, בשביל משהו כזה עשינו את המכינה. במכינה הוא היחידי, הוא לומד כאן שנה ב' ו-ג', היחידי שנתנו לו להדריך כבר במכינה. במכינה הוא כבר הדריך נערות בסיכון והוא עשה איתן הפקה מדהימה, אני אספר את הסיפור בקצרה---

קריאה:

בסדר, רק רציתי להגיד שחלק מהבנות בקבוצה, חלק מהתהליך היה מאוד בעייתי בגלל שעם אחת היו לנו קצת בעיות להוציא אותה מהפנימייה שלה ולפני זה היא הייתה גרה בפארק עם האחים שלה.

יורם לוינשטיין:

זאת אומרת אנחנו גילינו... אחת השחקניות שם, מצאנו אותה בגן, כי היא יום אחד הגיעה הביתה ואמא שלה עברה דירה ולא הודיעה לה כלום והיא הייתה בפנימייה והיה לנו עניינים להוציא אותה הפנימייה והוא הדריך אותה. סמכנו עליו ורצינו כם לתת לו כוח...

אני אספר בקצרה את המחזה, הוא מצמרר. הוא לקח את זה מהסיפורים האישיים, גם הסיפור שלו, על ילדה שאבא שלה עזב אותה בגיל 3, משהו כזה, נעלם מהבית, ואז בגיל 18 היא רוצה להכיר אותו ואמא שלה אומרת לה שהוא מת, והיא נורא רוצה לדבר עם אבא שלה אז היא רוצה להתאבד בשביל להיפגש איתו בעולם הבא. ואז היא מתאבדת, עוברת למסדרון כזה שבין החיים למוות ושם היא שומעת שאבא שלה בעצם חי, אז כל המסע שלה הוא כבר לחזור לחיים.

זה היה זה ש הוא כתב, הוא כותב עכשיו מחזמר, בודקים אותו דרמטורגים והוא כבר כתב תיאטרון קצר, נדמה לי, שכתבת, והוא הולך להיות מחזאי מגהה לאיש מקצוע. זה דוד טום ותלמידי בית הספר שמדריכים בשכונה. הסיבה שזה מצליח, אני חושב, מאיפה אני אגיד את זה? קודם כל שנה ב' ו-ג', שאלה תלמידים שלמדו בתוך בית הספר ויש להם משמעת ומקצוענות והם כבר יודעים תרגילים והם מלמדים את מה שהם למדו בבית הספר, יחד עם הדיסציפלינה, זה תורה שלמה. אנחנו לא באים לתת עוד טיפולים, הבחור הזה, בשביל להתברג בתוך השכונה ולהפוך את זה למשפחה שלו, היה צריך לעבוד עם דיסציפלינה, לא מאחרים, עובדים בבית, ממש יש כאן משמעת מאוד חזקה.

קריאה:

האחריות מוטלת עליהם.

יורם לוינשטיין:

כך אנחנו מטילים עליהם את האחריות להתקדם, זה לא שאנחנו מטפלים בהם. בכלל טיפול זה ממקום גבוה, אתה בא ממקום גבוה לבן אדם מטופל, ואני לא מאמין בדרך הזאת. הסיבה שזה עובד זה בגלל שאני לא תופס את עצמי כפילנתרופ. תבינו טוב, אני לא בא לתת לשכונה, שלא יהיו כאן ספקות, אני בא לקחת מהשכונה, כי אני קודם כל מחויב לתלמידים שלי שרוצים להיות שחקנים, ואז אני מסמן בתוך השכונה מה אני יכול להרוויח מהשכונה, ומה שאני מרוויח מהשכונה זה... התלמידים שלי שהולכים לקבוצות של המבוגרים חוזרים עם אור בעיניים, שהם לא היו יוצאים מהשיעור שלי, הם שומעים כאן סיפורים, הם עשו סיפורים על הנעורים שלהם ועל הילדות שלהם, שהם התחתנו בגיל 13, מאירן, אלה סיפורים שהיום הצעירים לא מבינים את המשמעות של זה. נעימה שיחקה את ההצגה הראשונה, היא הייתה מלכת היופי. נכון, את זוכרת?

נעימה:

כן.

יורם לוינשטיין:

אולי היא הייתה רוצה כשהיא הייתה צעירה להיות מלכת יופי, אבל בטח... והיא יפה, כמו שאתם רואים.

קריאה:

אני ראיתי תמונות והיא באמת הייתה מאוד יפה.

קריאה:

למה הייתה? גם היום.

נעימה:

עשיתי סרט גם על קורות החיים שלי, שלא הייתה לי שמלת חתונה. אחרי 50 שנה עשיתי חתונת זהב, ואחרי חודש וחצי בעלי נפטר ועשיתי את ההצגה על כל החיים שלי.

יורם לוינשטיין:

מה אני מרוויח לשחקנים? בגלל שזו שכונת הגירה אני מרוויח מגוון של תרבויות שיש בתוך השכונה, שזה אל"ף-בי"ת לשחקן, מאפריקה, מדרפור, מרוסיה, מכל חבר העמים, מאירן, מעירק. שחקן זה שאומרים לך כל הזמן מה לעשות, אתה לא בוחר את הבמאי, לא את הפרטנר שלך, לא את המחזה שאתה כותב, רק אם אתה באיזה סטטוס מאוד גבוה. ברגע שאני לוקח שחקן מאצלי, שיש לו גם 20 מורים שיושבים לו על הראש והוא עומד מול קבוצה, הוא חייב להיות לידר, הוא חייב לזהות את האמירה האישית שלו לעולם, אחרת הוא לא יכול להוביל את הקבוצה. זה גם מתאים לשיטת המשחק שלי כי אני חושב שבשביל לספר סיפור של דמות אתה צריך קודם כל לזהות את הסיפור שלך, ולפני שאתה אומר מה שהדמות אומרת אתה צריך לדעת מה לך יש להגיד לעולם, לא ברמה הפוליטית, ברמה באמת של הזהות שלך, ואז אני חושב שאני מגדל דור של לידרים לתיאטרון, קולנוע וטלוויזיה.

ברגע שאני מסמן מה אני יכול לקחת מהשכונה, השכונה נפתחת אליי ובאים לקחת ממני. זה ממש בגובה העיניים. זאת אומרת העושר שיש פה בשכונה, שאני מזהה, שהתלמידים שלי יכולים לספוג, ברגע שאני מזהה את זה, תושבי השכונה באים אליי ומתחילים לקחת ממני, כי אני לא מתנשא עליהם, אני רואה בהם מורים, כעוד צוות מורים, אני רואה בה, אני רואה בו, אני רואה בו, צוות מורים. אני לא איש דתי, להיפך, אני לפעמים לא איש דתי, אבל פתאום נפגשתי עם העולם הדתי והיה מפגש ואלה חברה מדהימים. הם, אני מקווה מאוד שהם יהיו השחקנים הבאים.

קריאה:

מה חסר לך פה, יורם?

יורם לוינשטיין:

חסר לי מלגות לתלמידים, שלומדים באמת---

קריאה:

בקושי, בקושי הם שורדים.

יורם לוינשטיין:

הם גם צריכים לשלם 16,000 בשנה, הם גם צריכים לשכור דירות, הם גם צריכים לנסוע, גם לאכול. אני לא מבין איך שחקן שורד פה שלוש שנים. אני היום השגתי משהו כמו 200,000 שקל מתורמים למלגות, אבל אני חושב שאיכשהו המדינה בסופו של דבר תקבל את זה חזרה ממסים---

מיכל שדות:

כמו שאתה יודע, המשרד הקצה מעל 250,000 שקל למלגות, זה נמצא בשלב שכבר בתי הספר הודיעו לי מי כל אחד מהתלמידים שלו שזכאים למלגות---

יורם לוינשטיין:

אבל אלה רק אנשים שבאים מהפריפריה.

מיכל שדות:

כן, זה רק כאלה שבאים מהפריפריה, שהם מהפריפריה, ולא דווקא בתי ספר שנמצאים בתל אביב אלא התלמידים עצמם, זה כולל גם ללמוד בתל אביב ולעבור לפריפריה, הם גם כן. מאחר שיש יותר תלמידים מהמלגות שאנחנו יכולים לתת, אז אנחנו עכשיו בתוך השלב הזה ואנחנו מחלקים 50 מלגות של 5,000 שקל לכל תלמיד.

היו"ר אלכס מילר:

כמה שנים לומדים כאן?

יורם לוינשטיין:

שלוש שנים.

מיכל שדות:

כל בתי הספר זה שלוש שנים.

קריאה:

---אומר שזה לא מספיק ושצריך לתת גם לפריפריה חברתית. בעצם אלה אנשים שבאו מהשכונה הזאת... מה המשרד עושה אנחנו יודעים, המטרה שלנו זה לנסות להעצים את זה ולהביא עוד---

יורם לוינשטיין:

פריפריה זה שייך למשהו גיאוגרפי, אבל זה לא תמיד גיאוגרפי. הפריפריה נמצאת גם בלב שלנו לפעמים וגם בשכונה הזאת.

צילית בן נבט:

אני חושבת שיש דבר נוסף שבית ספר כמו זה, ברמת תפוקה שלו שהוא היה יכול להרוויח, זה ההצגות שיוזם מזכיר שהן עולות לשבועיים ויורדות. בסדר, יש שתיים-שלוש דוגמאות בשנה או בשנתיים שמתקבלות לתיאטרון ומפותחות לכדי הצגה, אבל הצגות, כמו שרואים אותן פה, שאני חושבת שזה חשוב שנראה, כי זה אולם תיאטרון לכל דבר, כן היה חשוב שהם ימשיכו לרוץ. אל"ף, כי זו פרנסה לשחקנים, אבל הם יכלו ללכת לסל תרבות לתוך בתי ספר ולעוד דברים, או לפורמטים שנכנסים לחשיפה לקהלים שונים.

היו"ר אלכס מילר:

זה דווקא רעיון מצוין. מה עיריית תל אביב עושה?

צלילית בן נבט:

עיריית תל אביב תומכת בפעילות הקהילתית פה---

היו"ר אלכס מילר:

אבל יש לכם תיאטראות שהם שלכם, שאתם מתקצבים, אז אתם יכולים לקחת כקריטריון של תמיכה בתיאטראות שנמצאים בשטח המוניציפאלי שלכם, שהקריטריון לתמיכה יהיה שהם יציגו את ההצגות של בתי הספר למשחק.

יורם לוינשטיין:

זו אחת הנקודות שרציתי להגיד באמת, שגם משרד התרבות, אם אתם יכולים לתת ניקוד לתיאטראות ואימוץ או פרויקטים משותפים לבתי ספר. ככה התיאטראות ירוויחו גם כסף, אבל לא חשוב, הם גם ירוויחו שחקנים חדשים. אני חושב שתיאטרון צריך תמיד לרענן את ה---

היו"ר אלכס מילר:

אני מציע שבנושא הזה אנחנו נעשה מפגש נפרד איתך ואולי עם עוד כמה שעומדים בראש בתי הספר למשחק, ונבנה איזה שהוא מנגנון, אם זה בחקיקה, או נראה, נעשה על זה דיון, שחלק מהקריטריונים לתמיכה בתיאטראות יהיה בהיבט של קידום דור חדש, העלאת הצגות של ה... אפשר להגיד שאתם בשיתוף פעולה ביחד יכולים למכור את ההצגות שאתם מעלים. אז לפחות כאן יש לכם כמה, ארבעה-חמישה תיאטראות בתוך תל אביב שיכולים להעלות את זה בצורה משותפת, וגם בשאר המקומות וגם במקומות אחרים כמו למשל באר שבע, קרית שמונה, בכל מקום ומקום, ואפשר לעשות את זה בצורה ש... צריך שתהיה ראייה כללית, גם של השלטון המקומי וגם של משרד התרבות כרשות המועצה. אני אשמח לעשות בעניין הזה איזה שהוא שיחה איתך ו---

יורם לוינשטיין:

יופי, תודה, אני אשמח לבוא ולהשתתף.

איתמר גורביץ:

אלכס, מקבלים ניקוד על תמיכה בהצגות פרינג'. אפשר גם לקבל נקודות על הצגות של בתי ספר.

צלילית בן נבט:

כן, זה בדיוק העניין, אתה גם לא תומך... אנחנו לפחות לא מתערבים לאף גוף, גם לא לבתי ספר. אנחנו לא מתערבים איזה שחקן הוא מקבל וגם לא איזה תיאטרון יקבל איזה הצגה, וגם לא איזה מוזיאון יקבל, וזה נכון, אסור לנו להתערב תוכנית, אבל אני חושבת שבין זה לבין זה שיש המון היצע בארץ, זאת אומרת היום, עם כל היכלי התרבות ועוד קהל שלא מגיע להיכלי התרבות, כשהצגות שיכולות להגיע כי הן הצגות שהן... נגיד ההצגה של הבנים הדתיים שאני ראיתי פה, היא לא עם המון תפאורה, היא מעולה באיכות שלה---

יורם לוינשטיין:

אם היה לי את כל ה... החבר'ה האלה היו יכולים לנסוע. אתה יודע איזה מסר היינו מעבירים? זה פשוט לא ייאמן.

קריאה:

הצגה מרשימה ומיוחדת.

צלילית בן נבט:

וזה אפילו לתוך בתי אבות שיש להם אולמות סבירים, לתוך קהלים של אוכלוסיות דתיות שלא יוצאות בהכרח לראות תיאטרון, כל מיני דברים שאפשר לחשוב עליהם. זה לא רק ל...

יורם לוינשטיין:

בחוץ לארץ מה שמקובל לפעמים שבית ספר צמוד לתיאטרון. יש הרבה מקרים כאלה, במקרה שלנו אולי צריך ל...

היו"ר אלכס מילר:

אבל כמעט ואף אחד לא צמוד לתיאטרון.

יורם לוינשטיין:

לא, אין כזה דבר.

איתמר גורביץ:

יש אחד, בן צבי.

קריאה:

הוא צמוד לתיאטרון הספרייה.

יורם לוינשטיין:

אני אשמח מאוד לפתח תיאטרון בוגרים וכאלה דברים. אין לי כסף, יש לי בוגרים שלפעמים אני צריך לתת להם את החשיפה. למשל הדר רצון, שהבאתי אותה כבוגרת לשחק את סיגל, שחשבתי שהיא נורא מוכשרת ומדהימה, לא הצליחה להתברג. שמתי אותה בתור עליזה עזיקרי, שיחקה מול אריס סאן, הבאתי אותה כבוגרת, שנה ג', כי לא היה לי עליזה עזיקרי, הבאתי אותה, היא עשתה את ההצגה והיום היא כוכבת, היום היא כבר רצה בעוד הצגה ב'הבימה'. אם לא היה לה את הצ'אנס הזה להביא אותה להצגה ולחשוף אותה, היא הייתה יכולה להיעלם. אז ככה יש לי אפשרות גם לרענן שורות, יש הרבה אנשים עם כישרון והמזל כמו זהר שטראוס, ויש כאלה שהם לא פחות מוכשרים ממנו, שהם מצליחים להיעלם והם צריכים את זה.

איתמר גורביץ:

בממוצע כמה פעמים רצה הצגה אצלכם?

יורם לוינשטיין:

20 בממוצע.

איתמר גורביץ:

ואתם יכולים להפעיל עוד כמות?

יורם לוינשטיין:

לא.

איתמר גורביץ:

אז בשביל מה אנחנו נדבר?

יורם לוינשטיין:

אז אני מגיע. עיריית תל אביב, גם מתוך דאגה שלי שגם אחריי בית הספר תמיד ימשיך בשכונת התקווה, כי זה חלק מהזהות של בית הספר, וגם שזה ימשיך אחריי, היא עשתה מהלך ואני מאוד מודה לה, וזה לקנות את המבנה הזה בשבילי. עכשיו יש לנו עוד אולם תיאטרון. עד היום אני שוכר את זה בכסף מלא, שזה מעיק נורא על התקציב.

היו"ר אלכס מילר:

ארנונה אתה גם משלם?

יורם לוינשטיין:

כן, 50%. שנים, בניגוד לכל בית ספר אחר, אני שילמתי שכר דירה, גם פה וגם יש לי עוד מבנה של הסתדרות, של אולם התיאטרון שלי. אני מאוד אשמח אם הממשלה תקנה לי את המבנה הזה ותהפוך את זה ל..., כי אני לא יודע מאיפה להשיג כסף בכמויות כאלה בשביל לקנות, שזה יהיה מבנה קבע בתוך שכונת התקווה. אמנם אני לא כמו בית צבי, שהיה נחשב אז בית ספר ממשלתי או משהו כזה, שהוא קיבל מבנה והכול, אבל רוב התיאטראות, רוב מוסדות התרבות מקבלים מבנה. במקרה הזה אני מצאתי את המבנה, אני יזמתי, אבל אני צריך את התמיכה הזאת אולי לפתח עוד, יש לי עוד כל מיני אולמות פה שאני יכול לקחת בתוך השכונה, כי אני חושב להפוך את השכונה הזאת למרכז של אמנויות בכלל. אני חושב שזה המקום הטבעי לאמנות דווקא לגדול במקומות האלה.

היו"ר אלכס מילר:

באיזה מנגנון משרד התרבות תומך בבתי הספר? לפי איזה קריטריונים?

מיכל שדות:

יש חמישה תחומים בבתי ספר לאמנויות שבשלושה מהם כבר יש קריטריונים, בבתי ספר לקולנוע ובתי ספר למשחק. עכשיו אנחנו גומרים עם בתי ספר למחול---

היו"ר אלכס מילר:

נגיד משחק? את מתכוונת ל---

מיכל שדות:

משחק. מספר תלמידים, מספר---

היו"ר אלכס מילר:

הם מקבלים תמיכה עכשיו ממשרד התרבות?

מיכל שדות:

בוודאי, עם המון קריטריונים ועם הרבה מאוד משתנים, עם הרבה מאוד קריטריונים די תובעניים, הייתי אומרת, אפילו.

יורם לוינשטיין:

אנחנו יושבים ועסוקים בלמלא את הניירת. שתי מזכירות---

היו"ר אלכס מילר:

לא, אנחנו אמרנו שכל המנגנון של אלה שוותיקים, שמקבלים כל שנה את התמיכות ממשרד התרבות, שהם לא צריכים לעבור את הסאגה הזאת כל שנה---

מיכל שדות:

הבעיה היא לא במשרד, הבעיה היא בנוהל ועכשיו יהיה עוד יותר קשה, הבעיה היא בחשב הכללי שגם עכשיו הוציא טיוטה של נוהל שמקשה עוד יותר על החיים ואני חושבת שכדאי שתוסיף עוד מזכירה, כי אתה תמלא הרבה יותר טפסים. זה קשור לכל התיאטראות בכלל, שבמקום לעבוד וליצור הם יצטרכו כל היום למלא טפסים. תהיה גם יחידת מפקחים שתבוא, וגם זה בא על חשבון התקציב, במקרה שלנו, של התרבות והרווחה.

עוזר פרלמנטרי לח"כ מילר:

מה שאני רציתי לשאול, ועכשיו אנחנו גם ישבנו עם השרה לפני משהו כמו חודש, חודש וחצי, היא דיברה על זה שיש את ההתראות שבאמת הולכים להקל בעניין הזה למוסדות שבכל שנה מקבלים כמעט אותו תקציב. השאלה אם אותן ההקלות יכולות לחול גם על בתי ספר למשחק?

מיכל שדות:

זה לא יכול לחול ברמה מסוימת מפני שהקריטריונים חלים על כל התחומים והדבר היחיד שאפשר כן לעשות זה את הקריטריונים טיפה לפשט, והמדור לבתי הספר באמת מנסה לחשוב, למרות שהקריטריונים, למשל, של בתי ספר שהם מאוד מאוד הדוקים, אותם דווקא מצאו שזה יותר מדי ואנחנו בתהליך של טיפה לעשות אותם יותר רכים, טיפה פחות תובעניים.

היו"ר אלכס מילר:

מה קורה עם הנושא של השכירויות, של כל התמיכה שבהיבט המנהלי יותר? איפה המשרד... אם נגיד, סתם לדוגמה, עכשיו פתאום קורה משהו, הוא לא מצליח להחזיק מעמד, צריך לצמצם, ואז זה בא על חשבון התלמידים, כי מעלים את שכר הלימוד והכול. איך אתם---

מיכל שדות:

אל"ף, אנחנו לא נותנים להם ליפול, דבר ראשון. אין מצב שבית ספר ייפול, גם בגלל המנגנונים וגם בגלל שאנחנו מגויסים למצב שלא יקרה כזה מצב. כבר לפני כמה שנים היה מצב שבית ספר מאוד גדול בתחום אחר לא פתח שנה א' ולא משנה מה הסיבות, זה השפיע לאורך שלוש השנים הבאות ואנחנו היינו שם, כלומר---

היו"ר אלכס מילר:

אם עיריית תל אביב נגיד מקבלת אפשרות לתת פטור מארנונה.

צלילית בן נבט:

אין כזה דבר. בעיריית תל אביב כל מוסדות התרבות, בלי יוצא מן הכלל, יכולים לקבל עד 50% כי זו תמיכה. אין צו ארנונה של הנחה. מה שכן, העירייה חוזרת למבנה ואז נותנים, אני מניחה, תמיכה ללא תמורה או משהו כזה.

היו"ר אלכס מילר:

כן, אבל הוא אמר עכשיו שהוא משלם לכם הרבה כסף.

צלילית בן נבט:

הוא לא משלם לנו הרבה כסף, הוא משלם את השכירות ולא לנו, לנעמ"ת. כשהעירייה קונה את המבנה עכשיו מנעמ"ת, הוא יהיה של העירייה ואז הוא יעבור להקצאה ללא תמורה.

היו"ר אלכס מילר:

אמרת שעיריית תל אביב קנתה את ה---

יורם לוינשטיין:

היא בינתיים קונה בשבילי את המבנה, זה תהליך שהוא לקראת הסיום, שיקל עליי, כי אני משלם פה משהו בסביבות 2,500 דולר לחודש. 30,000 דולר מתוך הקצבה של 1,100,000 שאני מקבל פה זו נגיסה רצינית. יש לי גם אולם תיאטרון שאני משלם כל חודש להסתדרות מרחב תל אביב.

דבר נוסף, אני מאוד מקווה שהקריטריונים יגדילו את ההקצבות לבית הספר. אני עושה כאן קומבינות באוויר, אני בעצמי אפילו לא יודע איך אני גומר את השנה אף פעם לא בהפסד. אני כל הזמן עם היד נמצא על.... הסטודיו מתפתח בצעדים ממש מדהימים. התקציב שלי בנוי מעיריית תל אביב ומנהל התרבות, אבל אני גם מגייס 700,000 שקל בשנה מתורמים כשאני עושה---

היו"ר אלכס מילר:

ויש גם שכר לימוד.

יורם לוינשטיין:

יש גם שכר לימוד והכנסות מהצגות. אבל אני באמת כל שנה נאבק... אני משקיע את רוב הזמן שלי, יחד עם חליל, בלגייס תרומות. בית הספר והעשייה שלו עושה את השם שלו ותורמים... אני חושב שכמוסד ייחודי בארץ, אני רוצה להגיד לכם שאנחנו גם כוח כלכלי בשכונה, אני מביא לכאן 100 ומשהו תלמידים ומורים, 160 מורים ותלמידים שקונים כאן בשוק, שוכרים כאן דירות. דרך הילדים והנוער אנחנו מגיעים למשפחות שלהם שבאות לראות את ההצגות שלנו, בחלקם הגדול הם לא הולכים לקאמרי או להבימה, הם לא יילכו לשם, כי אל"ף זה בצפון תל אביב ודבר שני, זה הרבה כסף ואצלנו הם יבואו כי זה תיאטרון הבית שלהם, וחלק גדול מהם נחשף לשייקספיר, נחשף לצ'כוב. את היית פה, מה ראית? צ'כוב, שייקספיר.

קריאה:

שלוש אחיות.

יורם לוינשטיין:

כל הדברים האלה, אלה אנשים שחלקם לא ראו תיאטרון בחיים שלהם, הם נחשפים לקלאסיקה, להפקות מקור ו---

צלילית בן נבט:

חלק מהפעילות הזאת, ההשפעה שלה, בעצם צריך לזכור שפה, ליד בית דני, שזה המרכז הקהילתי הגדול ביותר, יש את אולם דוהל, שהוא גם של העירייה והוא חלק מאגף התרבות, בעצם היום האולם הזה הוא כמו היכל התרבות, עם כל ההצגות שבאות מהקאמרי ובית לסין. זאת אומרת הקהל פה נהיה צרכן תרבות ברמה שיש איזה שהיא מודולריות בין התחלה, משחק, פעילות קהילתית ועד ההצגות שהם צורכים, של התיאטראות הגדולים, אבל פה. וזה במחיר אחר.

קריאה:

התכנית של העירייה לסטודנטים, של המחיה, חלה באזור הזה גם, יש את המלגות האלה שאתם נותנים?

יורם לוינשטיין:

כן, אני בקשר איתם, איתכם, ומאחר שזה מאטצ'ינג, מה שהם נותנים אני צריך לתת, אני לא כמו האוניברסיטה. שמעתי שהאוניברסיטה נתנה מיליון שקל, אני לא יודע מאיפה הם משיגים את זה, אז---

צלילית בן נבט:

כי זה במקום מעונות, אתה מבין, אוניברסיטאות נותנות במקום מעונות.

יורם לוינשטיין:

אלכס, זה מקום חינוכי, אני יודע שבלבך זה חינוך, אני מקווה שתדאגו תמיד שלתקנת בתי ספר תמיד יהיה תקציב, כי זה העתיד שלנו. הדבר הזה והחבר'ה הצעירים האלה זה העתיד של המדינה. כשהם נוסעים לחוץ לארץ הם מייצגים את המדינה כמו שאף פוליטיקאי, סליחה, אני לא מתחרה בך, אבל כמו שאף לא פוליטיקאי לא מייצג.

קריאה:

סוג אחר.

יורם לוינשטיין:

מאחר והמפגש שלנו זה עם קובעי דעת הקהל העתידיים ועם שחקנים צעירים ו---

קריאה:

אתה לא צריך לשכנע אותנו שהתרבות היא בית הספר הכי טוב שיש.

יורם לוינשטיין:

כן, והם אחר כך, כשהם תלמידים, אנחנו עושים קופרודוקציות, אנחנו מגיעים לעולם ואם משרד התרבות תומך בכרטיסי טיסה, אני מקווה ש---

היו"ר אלכס מילר:

טוב, תודה רבה.

סיור בביה"ס מנשר

עודד ידעיה:

אתם רציתם לראות שיעור ולדבר עם סטודנטים ואחרי זה לשבת איתנו? זה הסדר הנכון?

קריאה:

אני חושבת שבבריף ראשון, כדי לתת להם... אני מבינה שאנחנו מתמקדים בצילום.

עודד ידעיה:

אנחנו הולכים לראות שיעור צילום.

קריאה:

אני מציעה שתיתן להם בריף על בית הספר, כי אתה רב תחומי, לא בין תחומי אלא רב תחומי, שאלה שני דברים שונים. אני חושבת שכדאי שיידעו את הקשת של ה---

עודד ידעיה:

אז שאלתי על הסדר, אם רוצים קודם לשבת ולדבר על בית הספר, או קודם לראות את השיעור.

היו"ר אלכס מילר:

בוא נעשה סיבוב ואחר כך נשב.

קריאה:

רק שתדעו שיש עוד מה לראות.

עודד ידעיה:

בסדר, אנחנו עולים שתי קומות.

שלום. יש פה תלמידים ומורה, אלכס מילר, יושב ראש הוועדה.

היו"ר אלכס מילר:

---המדינה לא מתערבת בשכר הלימוד של מוסדות פרטיים, המדינה יכולה לבוא ולקבוע... שכר הלימוד ולקבוע את בחוק, בחוק מוסדות להשכלה גבוהה או בחוק של התמ"ת (משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה). שם שכר הלימוד מתוקצב ושם כל סטודנט יודע לפי חוק כמה הוא משלם. יש מוסדות פרטיים כמוכם, שמלמדים אמנות, תרבות וצילום וכו', יש מוסדות פרטיים גם לתואר ראשון, כמו המכללה למינהל, כמו קרית אונו, שם אנחנו לא מתערבים. אנחנו מתערבים אולי בדבר יחיד שזה דמי רישום. אבל כאן אם אנחנו נתערב ואני אבוא ואגיד ששכר הלימוד במוסד פרטי לא יעלה מעל 16,000 שקל, זה יפגע כך.

עודד ידעיה:

לא. בפירוש לא.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

אבל אל תעשה אותו פרטי.

עודד ידעיה:

אנחנו לא פרטי.

היו"ר אלכס מילר:

זה מוסד פרטי.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

יפה, על זה מדברים בדיוק, אם אנחנו מעבירים---

היו"ר אלכס מילר:

למשרד התרבות אין מוסדות משלו, המדינה לא מחזיקה מוסדות לתרבות ולאמנות. אז אם אני אכניס רגולציה אז אתם תיפגעו מצד אחד. אם אנחנו נוציא תקציב שלמשל עכשיו אני אבוא ואגיד 'אוקי, אני אתקצב לך עוד 3,000-4,000 שקל פר סטודנט', אז ממחר להעלות את זה ל-30,000? זה לא נוח, כי אין חוק היום שקובע. אם אני אכניס רגולציה, מצד שני, אז אני כך או אחרת אבוא ואגביל אותך. אז צריך למצוא פה מכנה משותף ומשהו שבאמת ייתן מענה, אם זה מלגות, אם זה הנושא של הפעילות השוטפת של המוסד, מבחינת כמה אתה צריך כדי לחיות ולתקצב וגם מי הבעלים כאן. אני לא יודע אם זה למטרת רווח, או לא למטרת רווח---

קריאה:

זה לא, הם עמותה, הם מלכ"ר (מוסד ללא כוונת רווח).

עודד ידעיה:

אם זה למטרת רווח, אז באמת משרד התרבות לא תומך בכלל, מה יש לו לתמוך אם בן אדם רוצה להרוויח? זה קו נכון. זה מלכ"ר וחל"צ, זו חברה לתועלת הציבור, זה בדיוק כמו עמותה לצורך העניין.

היו"ר אלכס מילר:

אנחנו מנסים לחשוב על איזה נוסחה שתיתן מענה למוסדות שהם לא בבעלות המדינה, בכלל לא המדינה תהיה הרגולטור, שתשחרר קצת לחץ מהסטודנטים מבחינת הנושא של שכר הלימוד ובכלל בכל הנושא של המחיה, אם זה הצגות, אם זה כל מיני פעילויות שהם בשוטף אצלכם. העדיפות למוסדות שלכם. צריך לראות איך אנחנו... אנחנו נעשה דיון נפרד בכל הנושא של הרגולציה, מבחינתנו, כמה אנחנו יכולים לעזור.

קריאה:

נשמח לבוא.

היו"ר אלכס מילר:

אין בעיה. זה מבחינתי.

תודה רבה, שיהיה לכם בהצלחה ונתראה. תודה.

המשך סיור בביה"ס מנשרעודד ידעיה:

יושב איתנו גם ראש המחלקה לקולנוע, דיוויד נוי, בעצמו קולנוען דוקומנטריסט, עשה את הסרט על התזמורת האנדלוסית ועל כל המאבק, הוא המפיק והבמאי, הייתה שם גם מישהי מסוציולוגיה.

בית הספר שלנו הוא היחידי בתל אביב שהוא רב תחומי. אני כתבתי פה, יש שבע מחלקות, גם קולנוע, גם אנימציה, גם תיאטרון, גם אמנות, גם צילום, גם תקשורת חזותית, שזה עיצוב גרפי, וגם בית ספר לכתיבה, ארבע שנים לימודי כתיבה, שגם זה דבר שאין בארץ, זה היה בארצות הברית, שממש אנשים לומדים להיות או עיתונאים או סופרים או תסריטאים, לחוד, כי יש תסריט שזו מגמה משותפת להם ולקולנוע, אבל ארבע שנים עם בי.איי ממש, את כל היסודות, את הכול, כולל שירה. יש פה 600 תלמידים מלאים, אני לא מדבר על תלמידי ערב שבאים לקורס, שניים, או שלושה, אלא תלמידים מלאים שלומדים שמונה או תשעה קורסים בשבוע. יש מחלקות יותר גדולות, כאן 150, בתקשורת חברתית 150, זה 70, פה 100, 70, והתיאטרון ואמנות, שאלה המחלקות היותר קטנות, תיאטרון גם כן קצת נולדה ב... זו דוגמה. התחלתי להגיד קודם, אנחנו אוספים פה כל מיני בתי ספר אחרים שפשטו רגל בתל אביב והחל מ-2005 קאמרה אובסקורה, אחרי זה מימד אסכולה ואחרי זה התיאטרון, זה היה של המכללה למינהל, ב-2008 הם ניסו לפתוח מגמת תיאטרון בראשון והם גילו שזה סיפור יקר. אנחנו עושים את הכול נורא בזול, אבל עדיין התלמידים משלמים פה כפול, כמו שאמרת, מאוניברסיטאות וממכללות מתקצבות. המורים והצוות מרוויחים חצי וכל שהנהלה עולה, וככה זה יורד אפילו לפחות מזה בשכר, וזה הכול נתונים גלויים וידועים ונמצאים במשרד התרבות.

אנחנו מאוד מנסים להיות גם פתוחים למה שנקרא בין תחומי. מיכל קודם אמרה, אנחנו גם רב תחומי, גם לתת להם את האופציה לקחת מחלקות אחרות אבל גם לשמור על איזה שהן מסגרות שיוצרות רמה. לא ליצור איזה שהוא בלגן חופשי, כמו שאני תמיד נותן דוגמה, יש בתי ספר מסוימים, יותר בהולנד, שכל תלמיד יושב לו בסטודיו ועושה מה שהוא רוצה כל היום. אנחנו כן מנסים לעבוד עם פיקוח, עם מבחנים של סוף סמסטר, גם בקורסים שלנו, לא רק בשל האוניברסיטה הפתוחה ויחד עם זה ליצור בין מחלקות, זה טוב גם לקולנוענים שיש להם שחקנים, זה טוב לקולנוענים שהם במאים ואין להם תסריט טוב, אז עם מחלקת כתיבה, הצלמים עובדים עם התקשורת החזותית, כי לא כל מעצב יודע לצלם ברמה כמו שהצלמים יודעים, והאמנות נותנת תפאורות וציור בשיתוף פעולה עם האנימציה למשל. זה בגדול. אנחנו שמנו את הטבלה שאיתמר שלח לנו רק לפני שבוע, ומיכל שהיא ידידתי הטובה עוד מהימים שגם אני הייתי במשרד התרבות, אנחנו בכל זאת כן נמצאים עכשיו באיזה שהיא טענה ש... כולנו, אני חושב, באנו מהפריפריה, אם לא נולדנו שם, אז לפחות היום אנחנו מרגישים שצריך לטפח את הפריפריה, אבל באמת ב-40 השנה האחרונות אין בית ספר אחד בתל אביב ואנחנו מרגישים שקצת אנחנו נמוכים. הוספתי לטבלה הזאת קצת מספרי סטודנטים בהערכה שלי בכמה בתי ספר, יכול להיות שהם לא מדויקים, מיכל יודעת בדיוק על האחד, אבל רק לשם השוואה, יש לנו הרגשה שאנחנו מקבלים עשירית מהתקציב ואנחנו כפולים בגודל ובמספר הסטודנטים.

קריאה:

לא הבנתי, פה כתוב שאתם 250 סטודנטים.

עודד ידעיה:

רק בקולנוע ובאנימציה.

קריאה:

זה לא רשום פה.

עודד ידעיה:

משרד התרבות בתמיכות עושה חלוקה כאילו בין המחלקות, הוא לא נותן לבית ספר, הוא נותן למחלקות. בגלל זה אמרתי שאנחנו רק פה ובאנימציה ובכתיבה אולי... אני לא יודע איך איתמר עשה את החלוקה, אבל אנחנו 600 תלמידים. לפני שנה, אגב, היינו אפילו 630, אם לדייק השנה 610.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

איפה הם נמצאים?

עודד ידעיה:

הם פה, אתם תיכף תראו ב---

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

אבל גם כשכולם באים, איפה---

קריאה:

הם לא לומדים בעת ובעונה אחת.

קריאה:

זה שיש קומות, יש מעלינו עוד קומה ועוד בניין. יש לנו את שלושת הבניינים האלה.

היו"ר אלכס מילר:

מבחינת האחוזים של אותם התלמידים, אחרי שהם מסיימים אצלכם, הם יכולים להתפרנס, אתה יכול להגיד לי כמה מהם נשארים בתוך המקצוע, באחוזים, שהם בוגרים אצלכם? יש לכם מעקב?

עודד ידעיה:

יש לנו מעקב לא מאוד מאוד מדויק, אתה יודע, אבל אני אגיד לך, קודם כל יש---

קריאה:

זה ראש מחלקת קולנוע כאן.

עודד ידעיה:

תיכף, הוא ידבר על נושא השיפוט והרמה, שהיום היה בעיתונות גם בקשר לקולנוע, לא בתי ספר, אבל בגדול יש מחלקות יותר ויש מחלקות פחות. המחלקות היום שהבוגרים הכי מבוקשים זה תקשורת חזותית, כי אין אמא שיש לה מסעדה שאין לה אתר, אני אומר לילדים, ומישהו צריך לעצב את האתר הזה. ואנימציה, ש---

קריאה:

---עיצוב גרפי?

עודד ידעיה:

עיצוב גרפי, אבל הם שינו את השם בכל בתי הספר בארץ, גם בצלאל.

היו"ר אלכס מילר:

האינטרנט היה גלגל הצלה בשביל העסק הזה.

עודד ידעיה:

בדיוק, כי איור ספרי ילדים, כמה זה? אנימציה גם יצאה היום, פעם זה היה רק סרטי ילדים, היום קודם כל יש חמישה ערוצים, אחרי זה יש פרסומות, כל חברת היי טק עושה לעצמה סרטון עם אנימציה. מחלקה מצוינת. שם 100% מהתלמידים במקצוע יומיים אחרי שהם גומרים את בית הספר. אחרי זה קולנוע---

היו"ר אלכס מילר:

קשה להתקבל אליכם?

עודד ידעיה:

לא.

היו"ר אלכס מילר:

אתם לא סובלים מחוסר תלמידים.

קריאה:

בגלל שכר הלימוד יש תחרות.

עודד ידעיה:

כן. אנחנו היינו רוצים תלמידים, אנחנו מאמינים בזה שבית ספר גדול יש לו אנרגיות ויש לו ערך מוסף.

היו"ר אלכס מילר:

אתם לא עושים כל מיני הסכמים עם כל מיני גופים שמחפשים אנשים שאתם מוציאים מכאן? אני יכול להגיד לך שכשאני עסקתי בהנדסאים בסינגלובסקי, עשינו הסכם עם אינטל, היה הסכם שהם בוחנים פעם בשנה קבוצה של תלמידים בהמלצה ואז התלמידים נקלטים אצלם ו---

חונת ידעיה:

יש לנו שיתופי פעולה ואנשים---

היו"ר אלכס מילר:

כי אז היו לאינטל כל מיני מלגות והם עשו פעילויות לסטודנטים שמגיעים למערכת שלהם. במקום להשקיע בהדרכה נוספת בכסף לאנשים שמגיעים אליהם, אז הם פותחים מסלול שמותאם בצורה כזו או אחרת ואז הם קולטים חלק מה...

איתמר גורביץ:

אני לא בטוח אם אני טועה, אבל רוב האנשים, בעלי המקצוע בתחומי התרבות הם---

היו"ר אלכס מילר:

לא, אני לא מדבר על תרבות, אני מדבר למשל על הנושא של התקשורת חזותית. תקשורת חזותית, היום החברות הגדולות מתעסקות בזה והם מחפשים בנרות אנשים. השאלה אם מה שאתה משחרר זה מה שהם מחפשים. ואם לא, אז---

עודד ידעיה:

הרוב לא. גם בתקשורת חזותית, ההערה של תמר מדויקת, רוב התלמידים במקצועות שלנו עובדים מול חברות מאוד קטנות. זה לא כמו הנדסאים, שאתה בא, אתה מביא את אינטל ועושה להם תצוגה ואתה מביא 100 והם צריכים לגייס 10. הם משתחלים פה אחד אחד למשרדי פרסום בדרך כלל, או למשרדים או לעיתונים קטנים ולאחרים---

היו"ר אלכס מילר:

מה השכר היום בערך של אדם כזה בחוץ?

עודד ידעיה:

הם מתחילים היום מאוד נמוך, הם מתחילים ממש ממינימום.

צלילית בן נבט:

חברות אינטל לא לוקחות למשל את המעצבים הגרפיים, או את התקשורת החזותית, הם פונים למשרדי פרסום שבהם---

היו"ר אלכס מילר:

לא, אני התכוונתי שאותם הגופים של משרדי הפרסום, או כל מיני גופים בעיצוב שמתעסקים, ואלה גופים לא קטנים, אלה גופים שמעסיקים היום 100-200 איש---

צלילית בן נבט:

אבל אלה לא החברות הטכנולוגיות, אלה חברות---

היו"ר אלכס מילר:

לא, נתתי את זה כדוגמה לתחום מסוים. כי הרי כשמשתפים פעולה ואת בונה משהו שהתחום הזה דורש, אז---

עודד ידעיה:

אפילו בוגרי קולנוע, נגיד, שהולכים לערוצי הטלוויזיה להיות עורכים, כמה---

היו"ר אלכס מילר:

מה עם התמ"ת? תמ"ת יודע לעשות כאן שיתוף פעולה?

עודד ידעיה:

התמ"ת מעדיף בתי ספר שלו של הנדסאים---

היו"ר אלכס מילר:

לא, אבל שם לא לומדים... יש בתמ"ת אגף להכשרה מקצועית, יש אגף של העתודאים, השאלה אם תמ"ת היום יכול להשתמש בכס, נגיד, בחלק מהמקצועות כאן כמשהו שהם יכולים לבצע, כהסבה מקצועית, כמשהו ש... יש לנו המון אנשים שנמצאים היום בתוך העולם של חיפוש עבודה וחיפוש מקצוע שעושים הסבות. הם עושים הסבות ומשקיעים שם המון כסף וחלק גדול מהם בכלל לא נקלטים. אתם בדקתם את הקטע ש---

עודד ידעיה:

כן, אני אגיד לך תשובה מדויקת. אנחנו בדקנו את זה, גם משום שהכרנו אנשים שעבדו מול תמ"ת. תמ"ת זה בכלל... דרך אגב, נח כן תומך גם בבתי הספר הפרטיים, בניגוד למשרד התרבות, ומבחינה זאת הייתי יכול, כשהקמנו את בית הספר הזה, לעשות פרטי, גם להרוויח וגם לפנות לתמ"ת, אבל כשהקמנו את בית ספר לא חיפשנו רווח ובגלל זה היה לנו נוח מאוד ל... ואני אגיד לך, בתמ"ת תכנית הלימודים שהם דורשים היא שונה במהותה ו---

היו"ר אלכס מילר:

אתה מדבר על הנדסאים, אני מדבר על משהו אחר.

עודד ידעיה:

הם לא תומכים בדברים אחרים.

היו"ר אלכס מילר:

אני מכיר את המשרד הזה כל כך טוב, שאני אומר לך, יש להם שם מסלולים שהם עובדים ביחד עם לשכת התעסוקה, שהביאו תקציבי מסלול, בכלל לא להנדסאים ולא לטכנאים, הם עושים הסבות. נגיד אם אתה בונה יחד איתם תכנית, הם לוקחים נגיד 20-30 עולים שבאו מתחום התוכנה, או שהם באים ולוקחים פליטי חברות היי טק. אתה לוקח כמה פליטי חברות היי טק, שהם היום בגיל 40-45, לקראת 50, שנפלטו כי לא מחזיקים שם יותר מדי אנשים מבוגרים, והם נכנסים לתוך התחום הזה ומחפשים הסבות, אז נותנים להם הסבות של כל מיני מקצועות שהם לא יודעים כל כך להתחבר.

עודד ידעיה:

ניקח את ההצעה שלך. אני רוצה להגיד בכלל, אנחנו עושים את זה מול הרבה, מול משרד החינוך למשל יש לנו פה קורסים לכפרי נוער, קורסים למוגבלים, הם מקבלים מהם תקציבים וכשהם מעוניינים בזה הם מביאים לנו תקציבים נחמדים. עם התמ"ת אנחנו רק חשבנו על המסלול הזה ולא על המסלול הספציפי, כי זה לא מפריע לנו בצד לעשות---

היו"ר אלכס מילר:

אתם צריכים להיפגש עם האנשים שהם בלשכת התעסוקה, שאחראים על---

עודד ידעיה:

כן.

היו"ר אלכס מילר:

הם מחפשים היום אפשרויות להוציא את האנשים מתוך המסגרת שלהם, כי כל אותם אנשים נמצאים אצלם במסגרת והם חייבים לטפל בהם. הם נתנו להם קורס מסוים, הבן אדם עשה את הקורס ולא הצליח להשתלב, נותנים לו קורס אחר, עשה קורס ולא הצליח להשתלב, והם משלמים המון כסף. אם הם מצליחים למצוא מסלולים שנותנים פרנסה לאנשים אחרי שהם עושים את זה, הם הולכים לזה, הם מסבסדים, הם אומרים לך, 'כמה אתה רוצה על כל סטודנט?' נותנים לך ואז אתה מכניס בכפוף ל...

עודד ידעיה:

אנחנו אפילו עושים פה בחינם בערבים, אבל לפליטים ולכל מיני---

רונית ידעיה:

לפליטים אפריקאים ופיליפינים, יש כאן תכניות בחינם בצילום, עכשיו מתחיל בכתיבה.

היו"ר אלכס מילר:

---הייתה תכנית חדשה, שמעתי.

קריאה:

כתיבה בעברית?

רונית ידעיה:

כן. זה צילום ודברים שהם קשורים לתוכנות ולעבודה.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

אתם חושבים שכבר פתרתם את הבעיה של אלה שבאים מהפריפריה, כי לקחתם כבר פליטים?

עודד ידעיה:

כן, בגלל זה אני עניתי קודם, כשהיה עניין המלגות למגורים. אנחנו לא השתתפנו בזה באמת כי המלגות למגורים לא מותנות על בסיס סוציאלי, אנחנו מהתקציב שלנו נותנים---

רונית ידעיה:

חצי מיליון שקל לשנה, על בסיס סוציאלי.

עודד ידעיה:

כמעט 6% מלגות רק על בסיס סוציאלי.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

לא, למה אריתריאים, למה פליטים וכאלה?

עודד ידעיה:

לא, כי הם באים לפה לקורס בערב. מהפריפריה לא יכולים להגיע אלינו לקורס בודד בערב. בערב, בגלל שהבניין ריק ואם יש מתנדבים אנחנו נותנים... לפריפריה אנחנו נותנים מלגות ואפילו עכשיו פנינו... דרך אגב, המלגות של משרד התרבות פונות גם לפריפריה.

רונית ידעיה:

זה לפריפריה.

עודד ידעיה:

לפריפריה שלומדים במרכז ואנחנו נותנים להם בלי קשר, אבל---

רונית ידעיה:

אני רק רוצה לומר שאנחנו משתדלים שבית הספר הזה לא יהיה בית ספר צפונבוני, לצפונים ולתל אביבים, אנחנו משתדלים שיהיו כאן אנשים שבאים ממשפחות קשות יום, אנשים שיש להם תפיסה אחרת של החיים, אנשים שרוצים להתפרנס בכבוד ולא שמנה וסלתה של תל אביב.

היו"ר אלכס מילר:

אני בן האדם האחרון שיבוא אליכם בטענות על הדרך שאתם מנהלים את הגוף שלכם. בסופו של דבר אנחנו מדברים על תחומים שהם לא תחומים המוניים. זה לא תחום המונים שממשלה שמה לעצמה, נגיד כיעד, יוצא עכשיו 300 מהנדסי חשמל או תוכנה ואז גם שמים את הנושא של תקשורת חזותית או צילום. זה לא יהיה. בסופו של דבר זו החלטה אישית של בן אדם ויש מעטים היום שרוצים להיכנס לתחומים האלה, אבל אם הם כבר רוצים להיכנס, אז צריך להשקיע את המקסימום. אנחנו כמדינה גם צריכים לחשוב איך אנחנו באמת משמרים את התחום הזה בצורה שהוא ימשיך להיות קיים, גם בזמן הלימודים וגם אחר כך. אז פה צריך לעשות איזה שהוא טיונינג מסוים שהדברים האלה יעבדו. אף אחד לא יכול לבוא אליכם בטענות ולהגיד לכם 'אתם מקבלים סטודנט כזה', או לא, זה כבר בא מכם. אני יודע שאתם השקעתם פה המון כסף וזה לא בא כברור מאליו וכל מי שאומר שזה ברור מאליו, אז שינסה בעצמו. אני כן התחלתי בשנה האחרונה להתעסק בתחום הזה, כי ראיתי שמההכרזות שהיו היום מכל מי שלקח חלק בתחום הזה, תכל'ס מה שנעשה, שמים וארץ. בסופו של דבר אנחנו רואים שכל התחום הזה הופך להיות יותר בעייתי ויותר בעייתי. אנשים לא כל כך מתפרנסים מהתחום בכלל, תרבות, אמנות, קולנוע, צילום. אנחנו רואים גם אנשים שהם ברמה מאוד גבוהה, שהיום נמצאים בגיל מאוד מבוגר, שלא יכולים להעביר את היום, מחפשים נדבות, רק לא מזמן הייתה כתבה על אורלי קסטל בלום, וזה רק קצה הקרחון. אני יכול להגיד לכם שמדינות שהן במצב הכלכלי שלהן הרבה יותר בעייתי מול ישראל, התחום הזה הוא מאוד מפואר שם, שיודעות להשקיע, וזו לא בעיה, היום אפשר למצוא דרך לחזק את אנשי תרבות ואמנות בשביל שהם יוכלו לעשות את זה בצורה... אף אחד לא מבטיח להם שהם יהיו מיליונרים, זה לא התחום.

רונית ידעיה:

הם גם לא רוצים את זה.

היו"ר אלכס מילר:

יפה. אבל שיוכלו להתפרנס בכבוד, שתהיה להם הגנה בהיבט של הפנסיה, בהמשך הדרך שלהם, ואת זה אפשר לעשות וזוהו צריך להיות איזה שהוא מהלך שהוא מהלך משותף לכולנו, שגם כל מי שנמצא בתחום הזה יידע איך לחזק את זה.

עודד ידעיה:

דרך אגב, בית הספר שלנו הוא גם למען המורים, כחלק מהפרנסה, כי הרי באמת מכתבת שירה אי אפשר... למשל נורית זרחי פה, היא מתפרנסת מהוראה. אם אתם זוכרים, לפני שנתיים-שלוש שהיו הפגנות פה ושבתות, בעיקר באוניברסיטה הפתוחה ובאוניברסיטת תל אביב, אנחנו היחידים והראשונים שביוזמתנו הנהלה כפתה על המורים לקבל שכר 12 חודשים ולעשות תנאים סוציאליים ולחסוך לפנסיה ודברים כאלה.

רונית ידעיה:

כן, ויש לנו 200 מורים שכולם אמנים וכולם בתכנית של פנסיה, ביטוח לאומי וכל זה. הם לא הבינו מה אנחנו רוצים מהם, אבל פשוט כפינו עליהם.

עודד ידעיה:

והם השתכנעו שזה לטובתם, כי הם הלכו לשאול רואה חשבון והוא אמר להם 'כדאי לכם, כדאי לכם, עזבו את המע"מ ואת החשבונות!'

היו"ר אלכס מילר:

טוב. אני אומר לכם, אני כן חושב שאפשר לעשות שיתופי פעולה עם התלמידים, עם הסטודנטים, כבר במשך הלימודים שלהם, ושיתופי פעולה שיביאו לאיזה שהיא הקלה מבחינת העומס הכלכלי שיש על הסטודנטים. צריך לשבת עם משרד התרבות, צריך לשבת עם השלטון המקומי, צריך לשבת עם הנהלת המוסדות והנהלת התיאטרות והנהלה של כל מי שמתעסק בתחומים האלה היום ולמצוא מנגנון שהוא מנגנון משותף לכולם, כי היום כל אחד יורה לכיוון שלו.

רונית ידעיה:

איך נעשה את זה אופרטיבית?

היו"ר אלכס מילר:

היום כל אחד יורה לכיוון שלו, תפיסת התרבות, עם המעט שיש לו, איכשהו הוא מצליח לעזור למערכת השלטון המקומי והשלטון המקומי תמיד, המטרה שלו היא ברורה, שכל אחד רוצה לחזק את האולם, שיבואו אליהם, אבל גם הם עושים את זה ברגולציה שלהם ואף אחד לא מבטיח שהדרך של השלטון המקומי היא אותה דרך שהמדינה מובילה אותה. אותו דבר התיאטרות, זה לא תמיד שהתיאטרות מעוניינים לקחת חלק במה שמוביל השלטון המקומי או המדינה, כל אחד עם הפרספקטיבה שלו, אבל אני חושב שאם מוצאים את המכנה המשותף לכולם, אפשר לבנות את זה בצורה כזאת שתלמיד יידע שיש איזה שהוא עתיד לתלמידים וגם בכלל לכל העולם הזה.

אנחנו נעשה ישיבה נפרדת על האם אפשר למצוא מנגנון שהוא מנגנון משותף שיעבוד לפחות באחוז של 10% או 7% מכלל הפעילות שתהיה פעילות משותפת, ואז לדעתי זה גם יעזור לכל המערכת. זה מבחינתי.

יש עוד משהו?

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

אנחנו רצינו לשמוע את המפיק---

רונית ידעיה:

ראש מחלקת קולנוע.

היו"ר אלכס מילר:

חזק אותי במה שאני אגיד, אבל לדעתי בכמה השנים האחרונות יש פריצה מאוד משמעותית בכל התחום הזה, והייתה רגולציה לנושא של המיסוי בקולנוע ובכלל היום בישראל מתייחסים ל---

קריאה:

מאז חוק הקולנוע.

דיויד נוי:

נכון, עשור לחוק הקולנוע שאין ספק שהוא שינה את פני הדברים. אני יכול להגיד לך מהפרספקטיבה של ראש מחלקת בבית ספר שאני חושב שכבר אתם מבינים שיש בו ייחוד, שבמעט מאוד זמן יש פה הישגים יוצאים מן הכלל, סרטי בוגרים שהגיעו לפסטיבלים כמו פסטיבל קאן וסרט שלנו אף זכה בפסטיבל ונציה והיה מועמד לאוסקר וכל שנה יוצאים בוגרים, שזה לא פחות חשוב, כמו שרמזת קודם, לא רק אלה שבטופ שעושים את קיצורי הדרך לפיצ'רים הראשונים, אלא גם שיוצאים לתעשייה הקטנה שלנו הרבה מאוד אנשים מוכשרים במגוון של תפקידים כי זה תחום שיש בו הרבה מקצועות, לא רק בימאים, יש גם תסריטאים ומפיקים ועורכים וצלמים. מהפרספקטיבה הזאת של ניסיון, יש פה שאיפה למצוינות ואני כראש מחלקת רוצה לתת לסטודנטים שלי הכי הרבה. יש לי את האפשרות לתת גם את העשרה ממחלקות אחרות, יש פה הרבה אמנים ויוצרים שבאים ללמד במחלקה, למרות שהשכר שלהם יותר נמוך מאשר במקומות אחרים, כי אנחנו פחות מתמחים, בגלל הייחוד של המקום. יש לי אפשרות לשלב בלימודים סטודנטים שהם לא החתך הרגיל של סטודנטים לקולנוע, יש לי אנשים, למשל השנה, לפחות שלושה, שחצו את גיל ה-40 שנכנסו לשנה א' כמו שנה רגילה, אחרי ששניים מהם היו בקורס ערב, טעמו מזה והחליטו להגשים את החלום או לעשות הסבה מקצועית וכו', ולצד זה כל מיני אנשים אחרים. דיברתם על פריפריה, שזה דבר מעניין, כי למרות שיש עידוד לצאת דווקא מתל אביב לפריפריה, יש להם הרבה מאוד תמיכות שהם היו יכולים לקבל הם בחרו לבוא דווקא למגשר בגלל השם וההיכרות שלהם עם המקום ולנסות להיעזר ובאמת הם נתמכים גם במלגות שלנו וב---

היו"ר אלכס מילר:

כאיש קולנוע, מה היית אומר, מה חסר לנו במדינה בשביל לחזק את התחום הזה? עזוב נגיד את החוק ואת הכסף. תגיד כסף, כן, אבל לא בחוק קולנוע. אני השנה הייתי כמה פעמים באוקראינה, בקייב, אני לא יודע מה הם עשו שם, אנחנו בודקים את זה עכשיו, אבל כל הוליווד שם, מצלמים שם ברמה שאי אפשר לתאר, כל השחקנים מביאים לשם את כל הציוד, עשו שם איזה שהיא רגולציה מבחינת הארנונה---

קריאה:

הם מקבלים הקלות במס.

היו"ר אלכס מילר:

לא, אנחנו בדקנו עם רשות המסים, היום כל נושא הקולנוע כמעט ופטור.

רונית ידעיה:

ממש לא. לא מתקרב למה שיש בעולם. אנחנו יודעים את זה ובדקנו את זה וההקלות, פרידה עשתה שם עבודה יפה, אבל היא לא מגיעה בכלל לסגור את ה---

היו"ר אלכס מילר:

אתה יכול לפרט קצת על העניין הזה?

דיוויד נוי:

אני יכול להגיד לך בקטנה שהלוואי שישראל היה מקום יותר אטרקטיבי כדי למשוך גם כוחות מבחוץ. מבחינת אקלים ומבחינת הלוקיישנים יש פה מדינה מדהימה.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

מבחינת האקלים אין כמו ישראל, פה אפשר לצלם, יש לך פה שלג ופה יש לך שמש.

דיוויד נוי:

וכמה זה עצוב שיוצאים לפעמים---

היו"ר אלכס מילר:

לא, השאלה מה צריך. אם אני היום מפיק, ישב איתי אחד מהמפיקים הגדולים מחוץ לארץ, לא משנה, הוא הולך לעשות סרט משותף עם גרמניה וישראל, זו השקעה אדירה, הוא כבר לקח פרסים על מה שהיה לו בסרט הקודם, והם תמיד מעלים את הסוגיות שיש פה איזה שהיא בעיה מבחינת העניין של מיסוי וביטוח ושל הכול. החלק הגדול של השחקנים הם שחקנים ישראליים, שמכניסים, בגלל שיותר קל---

דיוויד נוי:

אני יכול להגיד לך מהפרספקטיבה שלי, גם כיוצר, הרי אנחנו עושים את המקסימום כדי להוציא אנשים מוכשרים ואתה רואה שברמת ההצלחות של הקולנוע הישראלי, יש הצלחות אדירות ביחס לגודלה של התעשייה, הבעיה היא שמהשלב של אחרי בית ספר, יש להם קושי להשתלב ולהתפרנס מזה.

היו"ר אלכס מילר:

לא, אבל שם אחרי בית ספר זה מה ש... ברגע שתהיה כאן תעשייה מפותחת---

דיוויד נוי:

אם היה רשות השידור שהיו ... תראה כמה שנים רשות השידור לא מצליחה לעשות רפורמה---

צילית בן נבט:

מה שאתה מדבר עליו זה בעצם... גם עיריית תל אביב היום מעורבת בזה ואנחנו מכינים פרוגרמה לעידוד צילומים בינלאומיים פה בארץ, זה בהמשך לפרוגרמה שהייתה של התמ"ת שהם עשו. הבעיה הראשונה, כמו שאתה אומר, זה המיסוי. בחוץ לארץ, כשמעודדים הקרנות, צילומים, הם נותנים בין 30% ל-40% הנחה, פה אי אפשר לתת יותר ממס ערך מוסף ובקושי זה מגיע ל-20% וגם זה לא נותנים, אלא נותנים כשווה ערך. זה דבר אחד. והמכשלה השנייה זה שבעצם בהרבה מאוד מקומות, גם קרנות וגם ערים, אומרים לך 'אוקי', אנחנו ניתן לך

100,000 יורו אם תוציא פה 150,000 יורו, אבל המקום צריך לתת את ה-50,000 יורו, והיום עיריית תל אביב למשל בודקת האם היא תהיה מסוגלת לעשות כזה דבר, הבעיה היא להוציא את הכסף.

היו"ר אלכס מילר:

אני מציע לכם דבר כזה. אני מציע לכם שיתוף פעולה עם המחוקק. אם בא לך לשבת, אם יש לכם מחקרים, אם יש לכם ידע על מה שקורה בעולם, אם אתם רוצים אנחנו יכולים לשבת ומה שאתם לא יכולים לעשות בהחלטות של חוקי עזר עירוניים שאתם יכולים לעשות, תביאו את זה למליאה שלנו, אנחנו נחוקק לכם בחקיקה.

עודד ידעיה:

לדעתי יש גם עוד נקודה, שחלק יכעסו עליי, אבל כשהם הולכים לאוקראינה או להודו הם מחפשים שכר עבודה, העובדים המקצועיים בזול, ובעניין הזה אתם צריכים לעודד בתי ספר, כי בתי הספר הטובים מייצרים המון אנשים ואז שכר העבודה הוא לא מאוד גבוה, כמו באמריקה.

צלילית בן נבט:

למשל היום, אם רוצים לצלם את ירושלים, לא צריך לבוא לירושלים, אתה נוסע למרוקו ובמרוקו יש לך את כל ירושלים בנויה ואתה מקבל מהצבא או מירדן או שני לגיונות---

עודד ידעיה:

גדודי חיילים בחינם.

צלילית בן נבט:

סטטיסטיים בלי כסף, בלי כסף. אתה בא ומקבל את זה. זאת אומרת יש כמה מסביב שכבר הבינו את הפוטנציאל והתחרות היא מאוד קשה. אז זה לא רק השכר של העובדים, אנחנו בדיוק על זה מדברים בתל אביב, איך אנחנו רוצים לא רק שיצלמו את תל אביב או את ירושלים או את חיפה, כדי שזה יהיה, אלא שזה ייצור תשתית לפיתוח התעשייה.

קריאה:

תדעו לכם שבירושלים כבר יש יותר צילומים בגלל הקרן, יש שם גידול.

היו"ר אלכס מילר:

בסדר, אבל אם יש איזה שהוא משהו שבאמת יכול לשנות את ה...

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

אני רוצה לשאול שאלה. כמובן שאני מצטרפת אליך במה שאתה אומר, כי החלום שלי לראות את מדינת ישראל כאחת מתעשיות הקולנוע הגדולות בעולם כי אני חושבת שהאקלים שלנו וגם החזות של מדינת ישראל, גם ים, גם כנרת, גם ים המלח, גם הרים, גם גשם, גם שלג, אני חושבת שאפשר פה לצלם... פשוט לא מספיק עושים, לדעתי, יחסי ציבור בתחום הזה. אני רוצה לשאול אותך כיוצר, לי יש תחושה קצת, כישראלית, שאנחנו זוכים בדרך כלל בכל מיני פרסים כשאנחנו עושים פרופגנדה נגד מדינת ישראל. זאת אומרת אם יש סרט שהוא מאוד אנטי ישראלי, מאוד פרו פלשתיני, אז אנחנו בדרך כלל מקבלים פרס זה או אחר, ומעולם לא קיבלנו פרס שהוא לצדה של מדינת ישראל.

רונית ידעיה:

אנחנו קיבלנו. הסרט שזכה עכשיו בפסטיבל ונציה, של מני פיליפ.

עודד ידעיה:

סרט קצר.

רונית ידעיה:

הוא זכה במקום ראשון בפסטיבל ונציה לפני שנתיים, זה סרט שעוסק בעולם של הישיבות, בלי קשר לפלשתינים.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

לא חשוב, אני כבר אומרת לך שזה אנטי ישראלי. אני רוצה לשאול אותך, מבחינתי לעשות סרט על ישיבות, אני אומרת לעצמי, לא ראיתי את הסרט---

דיוויד נוי:

כן, גם הסרט הזה, בוא נודה, הוא סרט ביקורתי.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

ברור, ברור.

דיוויד נוי:

וזה בסדר. אבל אני אגיד לך משהו---

עודד ידעיה:

לבנון וואלס עם בשיר לא היו נגד ישראל, להיפך.

היו"ר אלכס מילר:

לא, זה לא.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

חברים יקרים, באמת. אני רוצה לשאול אותך כיוצר עד כמה בעצם אתה מעודד, כי אני חושבת שזו אחת הבעיות בתחום הקולנוע, אני באה מתחום התקשורת, הייתי ארבע שנים במועצת התרבות והאמנות ואני מכירה מאוד מקרוב את הבעיות של התחום הזה, אבל אני חושבת שיש קצת בעיה לעודד גם נבחרי ציבור לעזור לקולנוע, כי אנחנו שמים לב באיזה מקום שברגע שזכינו זה בדרך כלל סרט אנטי ישראלי, ואני שואלת האם אתם כבר מלכתחילה, בגלל שאתם יודעים שזה המצב, לא מעודדים אנשים שבאים ללמוד אצלך ללכת לנטייה פוליטית מסוימת, לעשות סרטים עם נטייה מסוימת, כי האפשרות לזכות היא יותר קלה?

דיוויד נוי:

חלילה. אני מלמד את הסטודנטים שלי דבר אחד מרכזי, אנחנו מלמדים אותם הרבה דברים אבל הדבר הכי חשוב זה ללכת עם משהו שהם מאמינים בו, וזה לא משנה כרגע מה הדעות הפוליטיות שלהם. יש לי הרבה

סטודנטים מגוונים בדעות, יש פה סטודנטים שגרים בשטחים, יש מגוון של סטודנטים, זה לא מעניין אותי מה בדיוק האג'נדה הפוליטית שלהם, מה שמעניין אותי זה שהם יהיו מחוברים לאיזה שהיא אמת. אני כן רוצה יוצרים שחיים במדינה ומעורבים ורוצים להגיד משהו, זה לא בהכרח אנטי, להיפך, זה צריך להיות בעד.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

אבל אתה מסכים איתי שרוב הסרטים שזכו הם סרטים---

רונית ידעיה:

צריך לבדוק את זה. אני לא בטוחה.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

תני לי סרט שזכה שהוא לא.

רונית ידעיה:

של הבת שלי, אור. זכה בפסטיבל קאן במקום ראשון, אור, הוא סרט על משפחה, יחסים בין אם ובת. זה לא. אבל, יוליה, את צריכה להבין---

צלילית בן נבט:

המטרה של בתי ספר לאמנות בעיניי היא לפתח חשיבה ביקורתית, גם באוניברסיטאות, גם בהנדסה. מי שקיבל היום או אתמול פרס נובל בכימיה הוא בן אדם ששנים היה לו קשה לשכנע, אבל הוא האמין באמת שלו.

רונית ידעיה:

לא קשה לשכנע, שעשה הפוך וצחקו עליו.

עודד ידעיה:

שלושה פרופסורים אמריקאים אמרו שהוא הוזה.

צלילית בן נבט:

---המוסדות להשכלה הגבוהה, כולל קולנוע, חשיבה ביקורתית. השאלה היא למה בסופו של דבר, מדינות אחרות, יש להן עניין... איך משווקים פה עוד סרטים אחרים, זה לאו דווקא היוצרים, יש עוד סרטים, צריך לראות איך---

היו"ר אלכס מילר:

יוליה, השאלה שלך היא לדיון אחר, היא לדיון שיותר קשור לתקצוב המדינה בסוגיות כאלה ואחרות לפי קריטריונים שהמדינה יודעת לתקצב. זו סוגיה שיכול להיות שיכול להיות שנעלה, אבל בלי שום קשר לכאן, פה נותנים כלים, לא מאמין שיש מישהו שיגיד לסטודנט---

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

יושבת פה צלילית שאמרה עכשיו שצריך להנך לחשיבה ביקורתית, גם לי יש ביקורת קצת.

עודד ידעיה:

נכון, התקבלת לבית הספר.

צלילית בן נבט:

אני לא יודעת כמה אתם מודעים, מנשר, כמו שאתם יודעים, יושב במבנה שכור, גם הם בהתקשרות עם העירייה חיפשו הרבה זמן מקום אחר ובפעולה משותפת עוברים לתחנה המרכזית הישנה, קיבלו מהעירייה שלושה דונם לבנייה בהקצאה ללא תמורה, כשאת הבנייה הם עושים. שוב, זה יחסוך שכר דירה ודברים כאלה, זה לא יחסוך בארנונה, זה ישחרר איזה שהוא חלק מהתקציב, מצד שני יהיה להם שטח הרבה יותר גדול.

עודד ידעיה:

אנחנו, על חשבוננו, והלכנו לדרום תל אביב ולא לצפון תל אביב, למר ות שהציעו לנו גם שם---

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

בתוך התחנה המרכזית?

עודד ידעיה:

בתוך התחנה, בשטח של הרציפים, שיש שם לא רק פליטים, דרך אגב, יש שם גם המון תושבים.

צלילית בן נבט:

בעצם כל הרציפים שם זה שטח של עשרה דונם, הכוונה של העירייה להכניס מוסדות כדי לשדרג את כל השכונה, אבל זה עוד דוגמה ל---

איתמר גורביץ:

מאיפה הכסף לזה?

עודד ידעיה:

אמור להיות ממשרד התרבות ומהסטודנטים.

מיכל שדות:

ממשרד התרבות, אבל לא 100%.

עודד ידעיה:

לא, ומהסטודנטים ומחיסכון. לכן אני אומר, אנחנו כל שנה מגרדים את עצמנו.

היו"ר אלכס מילר:

טוב, רבותי, אנחנו ממשיכים הלאה. תודה רבה.

עודד ידעיה:

תודה רבה לכם.

סיור בבית צבי

מיכה לוינסון:

ברוכים הבאים לבית צבי, לבית ספר לאמנויות הבמה. זה תומר כהן, רכש חדש. גם אני חדש, קודם כל אני במאי תיאטרון, ניהלתי את פסטיבל ישראל הרבה שנים, שמונה פסטיבלים, אני פה שנתיים וקצת וקראתי לדיוויד ותומר, שיושב פה שנה וחצי. צוות דולפין, ענת ואושרת ועוזרתי שובל, זה אנחנו.

יש כמה דברים. האמת היא שאני מעדיף לענות על שאלות, אבל אני אתן סקירה מהירה. בית הספר נולד לפני 50 שנה, הוא הוקם על ידי משרד החינוך והתרבות אז, אז זה היה אותו משרד, על ידי המועצה לתרבות ואמנות של משרד החינוך אז והוא בבסיס בית ספר למשחק. בשנים האחרונות פתחנו מסלול, שתומר מרכז, של הפקה וניהול הצגה, דבר שמוכיח את עצמו כמקצוע שבו יש עבודה ובינתיים ניזון מתלמידים שמאוד מחוברים לנושא אבל לא יהיו שחקנים, ואגב, אם צריך לומר, בוגרי המחזור האחרון, שני בוגרים, שניהם עובדים, אני מניח שהרקורד הזה יישמר גם הלאה וזה ממש כל ההיבטים הטכניים והאחרים של תיאטרון מאחורי הקלעים, לא על הבמה, וההסבה למחול או למוזיקה, או אפילו לקולנוע, היא די מזערית, כי זה במידה רבה אותה עבודה.

בתיקים שחילקנו לכם אנחנו מציינים הרבה בוגרים. אני מוכרח לומר שנוכחות של בוגרי בית צבי בתיאטרון ובקולנוע ובטלוויזיה ואפילו בדברים עוד יותר מרוחקים ממשחק היא נוכחות מאוד גבוהה, בוגרי בית ספר, נאמר של שנה שעברה, הוא כפירוש מספר גבוה, 60% מהם עובדים במקצוע. למען ההגינות צריך לבדוק מה קורה אחרי איקס שנים ומה קורה אחרי עשר שנים, אבל אלה אחוזים שקשה לתאר כמה הם גבוהים. אחת הדרכים לתאר את זה היא לומר לכם שמעודכן מניו יורק סטייט, מדינת ניו יורק, אחוז בוגרי בתי הספר שעובדים הוא טיפה פחות מ-5% ואנחנו מדברים על 60%. זה גם נובע מזה שנפתחו הרבה יותר אפשרויות תעסוקה לבוגרים, יש עשייה בתיאטרון. אנחנו יצרנו בכלל של אמנויות די מטורף, לא בפרפורציה לגודל המדינה, ועל זה אני רוצה לומר מלה בהמשך. בכל אופן אפשרויות התעסוקה לשחקנים צעירים גדלו באופן מטאורי בגלל פעילות ענפה מאוד בתיאטרון הציבורי, נאמר המיינסטרים, בעשרות קבוצות פרינג', תיאטרון אלטרנטיבי, כל הכינויים האלה אבל של עשייה אחרת וכמובן בסדרות טלוויזיה, בדרמה לטלוויזיה ולקולנוע, שחטף ברוסט רציני לטובה, בין השאר בעיני בגלל חוק הקולנוע. אין ספק שזה אחד התמריצים לזה שהיום הקולנוע הישראלי מוצג לא רק בפסטיבלים ובמסגרות אמנותיות, אלא גם בבתי קולנוע מסחריים בעולם.

נושא שמאוד הייתי רוצה להעלות בפניכם, כי הוא מציק לי מהיום הראשון שאני פה. הביוגרפיה שלי לא כל כך חשובה, אני בעיקר במאי ורוב חיי הייתי בחזרי חזרות ועשיתי המון הצגות, יותר מדי, בכל התיאטראות ובאופרה וכן הלאה. אני במקרה עם שלל תארים אקדמאים, אבל זה מה שמציק לי בבית צבי, בבית צבי לומדים שלוש שנים, בשנה א' מ-9 בבוקר עד 4.5 עם אפשרות לעשות תרגיל שזה סוהב אותנו לתוך הערב, להיות מאוד דייקן, בשליש א' ו-ב', אנחנו עדיין בשלישים, יש תרגיל בחירה ובשליש ג' יש תרגיל לכולם. תרגיל הוא הצגה מלאה ללא פרודקשן ווליו, זאת אומרת ללא תפאורה, ללא תאורה, ללא תלבושות, כמעט ללא מוזיקה, מכבים את האור, מקסימום לוחצים על טייפ וגונבים שמלה ממחסן התלבושות, שהוא אגב יפה מאוד ואני מקווה שנעבור בו, והקהל הוא אך ורק תלמידים ומורים, אין לא הורים ולא משפחה, זה באמת תרגיל בתוך עבודה. זה בניגוד להצגות שנה ג', שהן הצגות מלאות, מבוזבזות, מעוצבות, עם תפאורה, תלבושות, מוזיקה, תאורה, כוריאוגרפיה, בתהליך מאוד דומה לתהליך בתיאטרון וההצגות מוצגות למורים, תלמידים, משפחה וכן הלאה ולקהל הרחב. מוכרים כרטיסים ולא מעט. המספרים נראים בסך הכול בעלייה גדולה בשנתיים האחרונות, אני אבקש מתומר תיכף לפרט בעניין. בשנה ב' לומדים מ-9 בבוקר עד הלילה, בשנה ג' מתעסקים בעיקר, זה מזיגה בין בית ספר לתיאטרון, מתחילים להריח את ההתנהגות של הג'ונגל בחוץ ויש שיעורים מאסטר קלאסס, פחות שיעורים, הם בעיקר מגויסים ל-30 הצגות מלאות, זה יותר מכל תיאטרון, שמועלות על ידי תלמידי שנה ג', מה שמבטיח שלכל תלמיד יש חמישה-שישה אתגרים משחקיים, לא אומר תפקיד ראשי, אבל אתגרים משחקיים מגוונים, קלאסיקה, מודרני, ישראלי, קומדיה, טרגדיה---

קריאה:

30 הצגות זה 30 הפקות שונות?

מיכה לוינסון:

שונות לגמרי, כולן לפני קהל ועל כל זה אין תואר אקדמאי.

היו"ר אלכס מילר:

אדוני, אתה בטוח שאתה רוצה תואר אקדמאי?

מיכה לוינסון:

אני אומר לך ביושר רב, אף שחקן לא צריך תואר אקדמאי, אף אחד לא יקבל תפקיד כי יש לו בי.איי ואף אחד לא יקבל תפקיד כי אין לו בי.איי.

היו"ר אלכס מילר:

אז בשביל מה אתה צריך תואר?

מיכה לוינסון:

בשביל אותם אלה, והלוואי והם יהיו רק 40%, בינינו הם הרבה יותר, שלא נהיים שחקנים ואז בי.איי הוא---

היו"ר אלכס מילר:

ביקשתם בקשה להכרה מהמועצה להשכלה גבוהה?

מיכה לוינסון:

כן. המועצה להשכלה גבוהה לא התעסקה איתנו, אנחנו קטנים מדי---

היו"ר אלכס מילר:

לא, יש הרבה יותר קטנים מכם. מתי הגשתם בקשה?

מיכה לוינסון:

אנחנו היינו בקשר עם המועצה להשכלה גבוהה לפני שנתיים, אחרי שעשיתי פגישות עם המישה גורמים אקדמאיים, שכולם לא רק מוכנים לשתף פעולה---

היו"ר אלכס מילר:

לאיזה מסלולים ביקשתם? הרי לא ביקשתם לכל המסלולים, ביקשתם בטח לאחד או שניים.

מיכה לוינסון:

המסלול המרכזי זה משחק. אני מוכן להיכנס לזה, באמת הקדשתי לזה שנה שלמה ויש לי הסכם מוכן לחתימה עם אוניברסיטת תל אביב ושנקר נורא רוצים ומכללת רמת גן נורא רוצה---

היו"ר אלכס מילר:

אתה לא צריך היום, אני כבר אומר לך, אבא או אמא בעניין הזה, אתה יכול להיות לבד לגמרי.

מיכה לוינסון:

מסתבר שלא, אבל אני אשמח לדבר איתך. הם לא מוכנים לדבר, לא איתנו---

היו"ר אלכס מילר:

מי זה הם?

קריאה:

המועצה להשכלה גבוהה.

מיכה לוינסון:

גם לא עם בית הספר לקולנוע סם שפיגל.

היו"ר אלכס מילר:

אם אתה באמת שלם עם עצמך ואתה אומר 'אני רוצה כאן תואר ראשון', יש משמעויות, גם בהיבט הכלכלי. אתה מכללה פרטית לכל דבר, אתה תגבה את שכר הלימוד שאתה קבעת לעצמך לגבות, אף אחד לא יתערב לך. ברגע שאתה מכניס את המועצה להשכלה גבוהה כרגולטור למתן תואר ראשון, הרי אתה מבין שברגע שאתה מקבל הכרה והסטודנטים שלך הופכים להיות חלק מהמנגנון שהמדינה יצרה אותו והרגולטור זה המועצה להשכלה גבוהה, זאת אומרת סילבוסים, מרצים לפי הקריטריונים, כל העניין---

מיכה לוינסון:

אני לא מעוניין. אני לא מעוניין באקדמיזציה של בית הספר. זה נראה לי אבוד, זה נראה לי חלק---

היו"ר אלכס מילר:

אבל אתה לא יכול היום במדינה להמציא תואר משלך בלי הרגולטור לעניין של תואר. יש לך מנגנון שהוא אמנם פשוט אבל די מסובך בהיבט של---

מיכה לוינסון:

אבל אני לא רוצה לעשות ויכוח, ההיפך, אני מבקש עזרה, אבל Rada בלונדון, ג'וליארד בניו יורק, סנט פטרסבורג בסנט פטרסבורג---

היו"ר אלכס מילר:

כולם כפופים לרגולטור.

מיכה לוינסון:

ארנסט בוש בברלין, נותנים תארים לתלמידים שלהם על פי---

היו"ר אלכס מילר:

אבל הם כפופים לרגולטור של מי שמכיר בהם לתואר ראשון אצלם במדינות.

מיכה לוינסון:

אבל הם מכירים בתואר ראשון, על פי מה?

תומר כהן:

בניגוד לאוניברסיטה הם שם פטורים מהדרישה ללימודים שהם תיאורטיים, הקורסים המעשיים שלהם---

מיכה לוינסון:

ואנחנו מלמדים תיאורטית יותר מכל בית ספר למשחק.

היו"ר אלכס מילר:

היום יש אולי רק בית ספר אחד, לדעתי זה בצלאל, שמעניק תואר אקדמי ללימודי אמנות.

מיכה לוינסון:

גם שנקר.

היו"ר אלכס מילר:

כן, אבל הוא לא עולה על במה. צריך לבדוק---

מיכה לוינסון:

גם בבצלאל אין במה.

היו"ר אלכס מילר:

אני אומר לכם, אין לי בעיה לקדם את העניין הזה ועם קצת מאמץ ועם קצת לחץ אפשר להצליח, מה שחשוב לי שאתם צריכים להבין מה המשמעויות של העניין הזה. יש יתרונות ויש חסרונות לכל דבר, ברור שבסופו של דבר, כשאתה מעניק תואר ראשון לבוגרים שלך, זה יכול לעזור להם בכמה וכמה מקומות, זה דבר שהוא מבורך, אבל עדיין הרגולטור הוא זה שיאשר לך את הסילבוס, הוא יכול להתערב בנושאים כאלה ואחרים, לא ברמה אקדמית, לא ברמה של איך אתה מלמד ומי מלמד אצלך, אבל יש סוגיות כאלה ואחרות, בגלל זה המדינה נתנה לאקדמיה חופש פעילות הרבה יותר רחב מכל דבר שקשור היום למדינה. יש סעיף 15 על חופש אקדמי, זה הסעיף שכל האקדמיה נהנית ממנו, אבל עדיין יש את הפרמטר הזה. אז יכול להיות שמצד אחד אתה תצטרך קצת---

מיכה לוינסון:

אני לא רוצה לגזול את הזמן לכולם. אם תסכים לדבר איתנו על זה... אני לא מעוניין בזה, משום שאני אבגוד אז בעינינו המקצועיים של משחק שדורשים איקס שעות משחק, איקס שעות תנועה, איקס שעות דיבור, איקס שעות פיתוח קול, ופה אנחנו נותנים, אגב, יותר מאחרים, מסיבה, לא כדי להתחנף, שלל קורסים דיוניים

שנוגעים לתולדות הדרמה, תולדות הקולנוע, שזה כולה המאה ה-20, תולדות המוזיקה, אבל אין לי עניין לתת עכשיו עוד יותר שיעורים אקדמאיים ועל ידי פרופסורים---

היו"ר אלכס מילר:

תואר לאמנות על במה, אם אין תואר כזה היום בישראל, אז בטח כשיבנו את המסלול יבנו אותו יחד איתכם. המנגנון של זכאות לתואר ראשון של כמה נקודות זכות אתה צריך בשביל לקבל תואר ראשון, בטח יבנו את זה יחד איתכם ויחד עם המשרד---

מיכה לוינסון:

בנו. 30 נקודות הם מוכנים לתת לשלוש שנות לימוד בבית צבי.

היו"ר אלכס מילר:

לא, אם אנחנו נלך, אנחנו נלך בכיוון אחר. אני לא רוצה שנגיד היום אוניברסיטת תל אביב תהיה זאת שנותנת תואר אקדמי לבית צבי. זה לא יהיה ככה, זה לא עבד ולא הצליח במקומות אחרים, בגלל זה הפרידו את כל המכללות שהיו בישראל מהאוניברסיטאות. פעם כל מכללה נגזרת של אוניברסיטה, תחת קורת גג של אוניברסיטאות ונותנים תעודות של אוניברסיטאות, היום כולם נפרדו, היום כל אחד לבד. אתה לבד יכול היום, בעיקרון כביכול, לתת תואר ראשון באמנות הבמה, צריכים לבנות את זה בצורה מסודרת איתם והם צריכים לתת לך, כמכללה, הכרה למתן תואר אקדמי במסלול כזה וכזה, כמובן כשהם קובעים בעצם כמה שעות לימוד, כמה נקודות זכות הוא צריך לקבל בשביל... זה לא בעיה. אם אתם מוכנים, אנחנו יכולים להוביל. בסופו של דבר אתה מבין שברגע שנותנים לך, אז גם האחרים ינסו ליישר קו וגם לקבל אותו דבר. זו צריכה להיות החלטה ברמה עקרונית, האם בנושא של אמנות הבמה צריך לתת תואר ראשון או לא. אם מקבלים החלטה שצריך לתת תואר ראשון, אז אני כבר אומר לכם, אני לא ממליץ לכם ללכת תחת קורת גג של מוסד כזה או אחר כי אתם מאבדים את הייחודיות שלכם, וגם היום החוק מאפשר לכם לעשות את זה לבד. אין שום מניעה.

מיכה לוינסון:

אבל צריך לעבור את המועצה להשכלה גבוהה.

היו"ר אלכס מילר:

כמובן. אין לך גוף אחר שיכול להכיר בך.

מיכה לוינסון:

והמועצה להשכלה גבוהה, נכון ללפני שנתיים, התעסקתי בזה באופן מאוד נמרץ, נראה היה לי גוף שיש בו איזה שהיא סוביות---

היו"ר אלכס מילר:

רבותי, את המועצה להשכלה גבוהה תשאירו לי, מה שחשוב שאתם תהיו סגורים עם ההחלטה הזאת שיש צורך היום במדינת ישראל להכיר באמנות הבמה לתואר אקדמי, זה כבר מהלך שצריך לעשות אותו בצורה נפרדת, בלי שום קשר, לא לשנקר ולא לאוניברסיטת תל אביב, שכל אחד עם הכבוד שלהם, אבל זה משהו שצריך לקבל כהחלטה עקרונית.

מיכה לוינסון:

אבל הכבוד היה דו סטרי, כי למשל אוניברסיטת תל אביב אמרו 'ואז תלמידינו יבואו ללמוד משחק אצלכם', כי בהיותם היום באמת מחלקה אקדמאית ומאוד עיונית---

היו"ר אלכס מילר:

אבל אתה מבין שאוניברסיטת תל אביב זו אוניברסיטה ציבורית שעובדת כמוסד מתוקצב, אתה מכללה פרטית, אתה לא תתחיל עכשיו לגבות שכר לימוד כמו באוניברסיטה ואחר כך לחפש איך לממן את המוסד.

מיכה לוינסון:

לא, אני אומר את זה לא מההיבט של שכר לימוד, אלא העובדה שבשנים האחרונות אתה לא יכול למנות שחקן אחד מהאוניברסיטה, להוציא דן שפירא. וזו מחלקת מחקר מצוינת.

היו"ר אלכס מילר:

קודם כל עצם העובדה שאנחנו הצלחנו בחוק להכיר בסטודנטים שלומדים במוסדות לאמנות ולעיצוב כסטודנטים מן המניין, וזה היה חוק שלי שעבר השנה, זו כבר הייתה מקפצה.

מיכה לוינסון:

מודה לך מאוד.

היו"ר אלכס מילר:

כביכול הסטודנטים היום שלכם שווים לכל סטודנט לתואר ראשון.

מיכה לוינסון:

באוטובוס.

היו"ר אלכס מילר:

לא רק באוטובוס, בכלל.

קריאה:

זה גם חשוב. בינתיים.

תומר כהן:

אנחנו מחפשים דרך שבה יהיה ניתן לשמור על אופיים ולא רק שלנו אלא של כלל המוסדות שמלמדים משחק ואמנויות הבמה, מבלי להפוך אותם לבתי ספר פרונטאליים אקדמאיים שעוסקים בנינוח ובביקורת, אגב, גם אם זה אומר מבלי לעבור שימוע של המועצה להשכלה גבוהה, אלא להסתמך על הקריטריונים שבשעה טובה נחקקו לבתי ספר למשחק לדוגמה. הרי מוגדר מספר השעות ומוגדרים הצרכים האקדמאיים ומוגדר הכול.

היו"ר אלכס מילר:

כל מקום שאתה נכנס לשם, אתה חייב להיות צמוד לקריטריונים של אותה נישה. אתה נכנס לנישה של המועצה להשכלה גבוהה, אתה חייב לעבור דרך 25 הפרופסורים וכל מי שנמצא שם, שהם בעצם ראשי המועצה להשכלה גבוהה. אם אתה נכנס לתמ"ת, אתה חייב לעבור דרך תמ"ת, במשרד התרבות אתה חייב לעבור את

הקריטריונים של משרד התרבות בהיבט של תמיכה. כל מה שאתה רוצה, שתהיה מזוהה עם הרגולטור, אתה חייב לעבור דרך המנגנון של הרגולטור. אני כבר אומר לך שזה לא כל כך נורא, בוא נגיד המועצה להשכלה גבוהה זה לא דבר נורא, ותאמין לי שחופש הפעילות שהיום יש למוסדות אקדמיים הוא רחב, אובר אפילו הייתי אומר. תראה מה היה לנו בפקולטות לממשל ופוליטיקה, נתנו אובר חופש ואז באים ובודקים ומסתבר שכל אחד הפך את זה לסניף מפלגתו, בכל אוניברסיטה, ומאיפה זה בא? שאף אחד לא מתערב. זה לא כל כך נורא, פשוט צריך לקבל החלטה עקרונית שהולכים על זה, בונים את זה בצורה מסודרת ואז אני אומר לך שאם אתם תובילו את המהלך הזה ויאשרו לכם מסלול כך וכך לתואר ראשון, כבר תראה שכל מי שנמצא סביבכם בתל אביב וגם בירושלים יבנו את זה ויגישו תכניות. אין בעיה. זה בעצם משהו שאחרי תקופה מסוימת יכול להיות שנדרשת ההחלטה, ש'וואלה, אנחנו איפה שהוא מצאנו את עצמנו מחוץ למערכת של מפעל הסטודנטיאלי בישראל'. על זה אנחנו יכולים לשבת ולהתקדם. אני אומר שגם עם המועצה להשכלה גבוהה אפשר להתקדם והתקדמו, הם אישרו מסלולים ותארים שהייתי אומר להם שהם היו צריכים לעשות מחשבה נוספת לפני שמאשרים. הם מאשרים היום, כי כל עוד הם לא מתקצבים ואתכם הם לא יתקצבו, כבר אני אומר לך, אם אתה תבקש מהם תקצוב, אז זה סיפור אחר, אם הם לא מתקצבים אותך, אם הם אומרים לך 'אנחנו נותנים לך הכרה, זה תואר ראשון, תסתדר לבד בנושא של שכר הלימוד, אנחנו לא נוגעים בזה', כמו המכללות הפרטיות, המכללה למינהל, הבין תחומי וכולם, המדינה בכלל לא נכנסת לזה, היא אומרת, 'רווחי לכם? אנחנו מאשרים, רק תעמוד בקריטריונים שקבענו'. אין שום בעיה, אף אחד לא יתערב. אל תבקשו תקציב, יאשרו לכם את המסלול, בעזרת ה' יהיה לכם תואר ראשון לאמנות הבמה, בי.איי, ואני אומר לך שגם אחרים יישרו קו עם העניין.

מה שאנחנו כן חושבים, לא באנו לכאן סתם, אתה בטח שמת לב שוועדת חינוך בזמן האחרון התחילה להתעסק מאוד בכל הנושא של עולם התרבות, למה? כי אנחנו הגענו למצב שברגע שהמדינה קבעה, ויכול להיות שזו הייתה טעות של מי שחי את העולם הזה בעבר, שאמרו 'אל תתערבו, אנחנו יודעים לחיות את עולם האמנות והבמה לבד, אתם אל תתערבו', בסופו של דבר זו בחירה של בן אדם לאן ללכת, איזה הצגה לראות, איזה תמונה לראות, אם זה גלריה, אבל בגלל שהמדינה לא התערבה הגענו למצב שכל התחום הזה מתחיל להידרדר ברמה שאנשים מוצאים את עצמם בגיל מאוד מבוגר כשהם לא יכולים להעביר את היום, בהיבט של פרנסה, פנסיה והכול, ואז נדרשת פה התערבות שתיצור מנגנון שייתן לאנשים האלה לא רק לחיות את העולם הנפשי שלהם, כאנשי התרבות והאמנות, אלא שגם יהיה להם מה לאכול. פה אנחנו מחפשים דרך לעזור, אנחנו מנסים ליצור מנגנונים, אנחנו מנסים ליצור שיתוף פעולה שיהיה חובה בין תיאטראות לבין בתי ספר למשחק, לבין השלטון המקומי, לבין המדינה. אנחנו עכשיו מתחילים לדבר על העניין הזה שחייב להיות בכל נקודת תמיכה של התיאטראות לפחות קריטריון אחד של שילוב בית ספר כזה או אחר מבחינת העלאת הצגות על הבמה של תיאטראות כמו הבימה או אחרים, שתהיה יותר גדולה. זה לא בעיה, אני חושב שהם כן יכולים לעשות את זה. דרך אגב, זה ייתן להם הכרה באותם התלמידים והסטודנטים שאולי בעזרת ה' בעוד כמה שנים יגיעו אליהם בתור שחקנים וגם הציבור נחשף. אפשר לעשות את זה, צריך לחשוב איך עושים את זה. דיברנו, אני עם יוליה, אני חושב שאפשר לעשות קרן שתיתן הכרה לאותם האמנים שהם אמנים ברמה לאומית. במדינות שהמצב הכלכלי שלהן לא יותר מדי טוב מישראל עושים את זה ועושים את זה יפה. אתה יודע מה הולך ברוסיה? זה לא רק מוסקבה שיודעת לחיות טוב, אבל גם בכל שאר המקומות, הם יודעים להרים את אותם השחקנים, אם כבר בן אדם הגיע למעמד של אמן לאומי נותנים לו גם דירה וגם כל דבר ודבר. זה לא אומר שהם נוסעים על מרצדסים ולקסוסים וכל אחד חי כמו... אבל לשמור על אותם האנשים ברמה המינימלית הם יודעים, אבל פה אין בכלל. אז אני כן אומר שבמחשבה קדימה אפשר לבנות מנגנון שהמדינה לוקחת על עצמה אחריות על כל העניין של הפיתוח של עולם התרבות והאמנות. צריך גם שיתוף פעולה איתכם בעניין הזה. כך או אחרת, אם המדינה לא תיקח על עצמה את האחריות אנחנו נראה משנה לשנה שהכמות של אותם האנשים שבכלל מעוניינים להיכנס לעולם הזה יורדת ופוחתת, כי אנשים יחשבו פעמיים, הם רואים מה קורה מסביב. כלכלית זה כבר הופך להיות לא כדאי, לפרוץ דרך בעולם הזה הופך להיות הרבה יותר קשה וקשה, ואם לא יהיה איזה שהוא מנגנון שהוא מנגנון כללי, למזלנו חוקקו את חוק הקולנוע שאיכשהו מתחיל להציל את העולם הזה, אנחנו עכשיו מתחילים בדיונים על הנושא של עידוד כניסת זרים לכאן, מבחינת הצילומים והכול, אותו דבר גם עם התיאטראות ואותו דבר עם הסופרים, תהיה פה קטסטרופה אחת גדולה בעוד כמה שנים.

מיכה לוינסון:

אתה צודק, בוודאי לגבי רוסיה, ויש לנו עניין עם רוסיה, כי מי שבסך הכול ניסח את המוצר של לימודי משחק זה סטניסלבסקי, ולא רק תיאטרון שהוא ללא ספק בבסיס שלו קשור לתיאטרון הרוסי, אלא בכלל באיזה שהוא מקום אמיתי, התרבות שלנו---

היו"ר אלכס מילר:

ברוסיה כל בתי הספר למשחק כולם יוצאים עם תואר אקדמי?

מיכה לוינסון:

ברוסיה כן. לא בדקתי הכול, אבל בסנט פטרסבורג, בית הספר במוסקבה, הם יוצאים עם תואר אקדמי ויוצאים אגב עם תואר בימוי שהוא בכלל תואר שני. גם בכלל יש פה עניין, משום שחלק מהמורים הם רוסים או ממוצא רוסי---

היו"ר אלכס מילר:

אבל הם הולכים לשנות את זה, הם גם הולכים לעבור כמו אצלנו. זאת אומרת ברוסיה חמש שנים שנחשב אצלנו כביכול תואר שני, ומי שלמד שלוש שנים זה תואר ראשון, אבל הם עכשיו עוברים למה שנקרא תכנית בולוניה.

מיכה לוינסון:

אבל עדיין תלמיד שגומר את בית הספר---

היו"ר אלכס מילר:

כן, אתה מקבל הכרה ממשרד החינוך. כשבן אדם מגיע אליך מהתרגום של משרד החינוך, הוועדה להכרה בתארים, הבן אדם שווה שני תארים. זה מה שאתה מקבל מבן אדם שבא לעבוד אצלך מבחינת דירוג שכר.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

מיכה, אני רוצה להגיד לך משהו. עוד לפני שנכנסתי לכנסת, כשרונית תירוש נכנסה לכנסת ובתור מנכ"לית משרד החינוך הייתה לה נגיעה, גם לתחום התרבות וגם לחינוך, ניסינו להרים מיזם, איזה שהוא ניסיון להגדיל את התקציב של כל נושא התרבות, ב---

היו"ר אלכס מילר:

ב-1%.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

זה היה 0.000 אחוז, אפילו אם היינו מגדילים ל-0.5% המצב היה אחר. אני רוצה להגיד לך, דבר שאני זיהיתי אותו, שקנאת סופרים... בכל מקום יש תחרות, גם בכנסת יש תחרות---

היו"ר אלכס מילר:

איזה תחרות? לי איתך אין שום תחרות.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

איפה, בכנסת? אין בינינו תחרות. אני רוצה באמת להגיד שאלכס נמצא במפלגה שאין להם פריימריז ואני נמצאת במפלגה שיש פריימריז, והיום, כמו כל חברי הכנסת, אני אמורה להיות בשטח---

היו"ר אלכס מילר:

את בשטח.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

לבוא לאיזה מוישל'ה, להגיד לו 'שלום מותק', כדי לעשות את הפריימריז. אני לא הולכת, אני מעדיפה לעשות עבודה פרלמנטרית ובאמת זה תחום שמאוד מאוד חשוב לי. אני חושבת שקנאת סופרים, שבעצם העתיקו את המושג הזה להרבה מאוד מקומות אחרים, יש לזה משמעות מאוד גדולה למצב התרבות בישראל, שתקוע במקום שהוא תקוע. זה לא הכול אנחנו לא בסדר, חברי הכנסת ונבחרי העם, אני חושבת שאתם ביניכם לא מצליחים להתאחד, אתה נמצא פה שנתיים ואתה גם בא מעולם התרבות ועכשיו אתה מנהל בית ספר למשחק, כשיש לך את כל הכיוונים, לי יש תחושה---

איתמר גורביץ:

בשביל זה הקימו את הפורום.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

איתמר, בסדר, טוב, אני שמחה, אז אתה רואה, אתה קצת מחזק את מה שאני אומרת. אותי לא מעניין אם זה פורום או שזה לא פורום, אותי מעניין איך אנחנו פותרים את הבעיה, ואני חושבת שהבעיה היא שאין פה שיתוף פעולה בין כל הגופים כדי לשים את האגואים בצד ולנסות באמת לפתור את הבעיה. יכול להיות שמה שאומר אלכס לגבי תואר אקדמי, אולי צריך להיות ואולי צריך לחשוב על תואר אקדמי בתחום התרבות, הוא לא בהכרח חייב לעבור דרך המועצה להשכלה גבוהה.

היו"ר אלכס מילר:

חייב.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

לא יודעת, שום דבר לא חייב. אנחנו צריכים לחשוב מחוץ לקופסה---

תומר כהן:

הבעיה שהיום קוראים לתואר Bachelor of arts, מה תעשי?

צלילית בן נבט:

לי יש בתולדות אמנות וזה גם Bachelor of arts, אז גם בהם במשחק, זה משהו אחר, זה תואר אחר.

תומר כהן:

כמו שיש בי.אי.די, בי...

צלילית בן נבט:

זה נכון מה שאת אומרת, אבל מצד שני אני חושבת, רגע, בהיי טק אין קנאת סופרים? יש, אבל פה---

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

אני אגיד לך מה ההבדל עם ההיי טק. התחלתי מזה ואמרתי, חברים, זה קיים בכל מקום, זה קיים בכנסת, זה קיים בהיי טק, זה קיים גם בין הספרים, אבל אני חושבת שאחת הבעיות של תחום התרבות בישראל, שהוא הלך להיות יותר פוליטי ופחות להביא את האהבה לעולם. זאת אומרת אנחנו רואים התארגנויות של אנשים מתחום התרבות בקטע הפוליטי יותר ופחות בקטע של לחזק את התרבות והמסר שלי אליכם, אני לא יודעת מה אתם עושים, אני בטוחה שאתם עושים עבודה יוצאת מן הכלל---

היו"ר אלכס מילר:

הם לא פוליטיקאים.

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

נכון, אני יודעת. אני יודעת שזה קצת לא נעים, זה לא נוח, כי יש פורום והנה, אנחנו כבר היינו צריכים לפתור את הבעיה, אני חושבת שחשוב לומר את זה כאן, שעד שאתם לא תתאחדו ולא תשימו את האגו שלכם דווקא, של כולם ביחד, הכנסת לא תוכל לעשות הרבה דברים. אני מציעה לכם לחשוב בכיוון הזה.

מיכה לוינסון:

אני הייתי רוצה לומר שני דברים. אחד, בתשובה לזה, אני חושב שלראשונה בשנים האחרונות יש שיתוף פעולה, יש איזה שהוא תיאום בין בתי הספר, לפחות הגדולים ביותר, וזאת עובדה, לטוב ולרע, אבל עובדתית אנחנו בית הספר הגדול ביותר והוותיק ביותר ולפעמים זה גם סוחב איתו איזה פוליטורה כזאת ממלכתית מדי ולא בועטת ולא חתרנית וחדשה וצעירה, וזה לא נכון, כי בלימודים הדברים הם אחרים, אבל דווקא יש איזה שהוא שיתוף פעולה. דבר שני, שהוא הרבה יותר חשוב והוא לא מענה למה שעלה פה, אבל זה חשוב, כי אתה מדבר הרבה על מעמדו של האמן ובזה ללא ספק יש לנו המון להתקדם, על זה שאנשים שהגיעו לאיזה שהיא פסגת עשייה לא תמיד יכולים להתקיים, אבל אנחנו צריכים לרוות נחת גדולה מדבר אחר, שחשוב לי לציין אותו, אף שאני מופקד על חלק החממה שבו, וזה שברגע זה, כן, לנו הלילה יש פגישה עם אנשי אישור דרמה, כנופיה של מנהלי פסטיבלים, תיאטראות וכן הלאה, שהגיעו כולם ארצה לבדוק מחזות ישראליים. במקביל יש חשיפה בינלאומית של תיאטרון ומחול לרשימה ארוכה של מנהלים תיאטראות, פסטיבלים וכן הלאה, שבאים לבדוק תוצרת ישראלית, ואם אנחנו רגע בנחת חושבים על היום, היום יהיו 20 הצגות באירופה של מחזות ישראליים, לא שאנחנו מציגים, של מחזות ישראליים שמוציגים על ידי גופים זרים, יש לא מעט קונצרטים, יש המון, 20-30 עמיתים---

היו"ר אלכס מילר:

לא מתווכחים על החשיפה של---

מיכה לוינסון:

לא על החשיפה, אלא היית מתפלל שזה יהיה המצב בכדורגל, מצבנו בעולם מבחינת נוכחות---

היו"ר אלכס מילר:

אני אגיד לך איפה הבעיה שלי. הבעיה שלי שהדור שלנו הופך להיות מהדור של פעם, של ילדים שהיו הולכים להצגות ולכל הנושא של חשיפה לבמה ולמוזיקה, הופך להיות דור של פייסבוק ושל 'האח הגדול'. אם לא תהיה פה כניסה אינטנסיבית זה בסופו של דבר מה שיקרה, ואתה צריך להבין שאפילו אם אתם לא מרגישים את זה בפועל, תוך עשור הדברים הולכים להשתנות. אתה לא מגדל עכשיו דור שמעוניין להיות חשוף לתרבות ולאמנות, כי היום הרבה יותר זול לנהל את העולם דרך האינטרנט, דרך יותר חשיפה שהיא חשיפה וירטואלית ולא פיזית. אם לא תהיה כאן התערבות, אם משרד החינוך לא יבוא ולא יכריח את תלמידי ישראל להיות חשופים לאמנות הבמה, גם ברמה הכללית וגם מבחינת החינוך האישי, זה לא יעבוד, אתה תאבד דור שלם ואז אתה תראה כאן אנשים שמגיעים אליך כנגזרת מהדור הזה.

מיכה לוינסון:

אבל זה מישור אחר של שית. אני מדבר על העובדה שאין להתכחש לה שבציור, פיסול, ספרות, שאנחנו מתורגמים יותר מכל מדינה בסדר הגודל שלנו, במחול, שבכלל היא שפה בינלאומית ללא מלים, אנחנו ממש ענף יצוא, ותיאטרון ומחזאות ומוזיקה קלאסית וג'ז ומוזיקת עולם. זאת אומרת המצב מבחינת עשייה בווליום שלו הוא גדול מאוד בכל פרופורציה---

היו"ר אלכס מילר:

אבל זה לא צריך להיות המדד.

מיכה לוינסון:

אסור שזה יהיה המדד היחיד, אבל זה דבר שצריך---

היו"ר אלכס מילר:

כי אם יבחנו אותך על החשיפה שלך בחוץ לארץ ויגידו לך 'תשמע, לפי מה שאתה נראה, הכול בסדר, הכול גן עדן, תמשיך ככה'---

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

הוא אומר הפוך, הוא אומר שהעובדה שהם עושים כל כך הרבה עבודה, ישראל על אחת כמה וכמה חייבת ל---

מיכה לוינסון:

כן.

תומר כהן:

כל ההצלחות האלה הן למרות התמיכה הקטנה.

היו"ר אלכס מילר:

אנחנו יודעים שהשגריר הכי טוב של המדינה שלנו זה התרבות, זה נכון.

מיכה לוינסון:

היום זה ממש נכון. ורפואה והיי טק.

היו"ר אלכס מילר:

לא, אבל חשיפה המונית.

מיכה לוינסון:

נכון.

היו"ר אלכס מילר:

כי בספורט, הלוואי והיינו באמת מצליחים ככה, כמו שאתה אומר.

מיכל שדות:

אבל עדיין אפשר להגיד שכל שנה יש מספר גדול שבאים ללמוד, שמתייצבים לכל תחומי האמנויות בכל בתי הספר ואי אפשר להגיד שזה מתמעט או---

מיכה לוינסון:

לא, זה לא מתמעט, זה גדל, ואגב, זה גדל מכל מיני סיבות.

מיכל שדות:

לא משנה מה הסיבות, העובדה היא שיש המון תלמידים שבאים כל שנה לכל בתי הספר בכל התחומים.

צלילית בן נבט:

וזה נכון שיש המון אגו, אני הייתי משתמשת במלה טיפה אחרת, לא אגו, כי התחרות היא---

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

אני בדרך כלל אומרת דברים ישר, לא פוליטיקלי קורקט, ישר ולעניין.

צלילית בן נבט:

בסדר, אבל לאגו בלבד יש לו משהו שהוא שלילי, אני קוראת לזה תחרות. במקרה הזה התחרות בשלושה ארבעה בתי הספר הגדולים למשחק שיש בארץ, שיש ביניהם הבדל מהותי בשיטה ובשחקנים שיוצאים---

היו"ר אלכס מילר:

תחרות זה מבורך. אם לא יתחרו, לא תהיה איכות.

צלילית בן נבט:

וגם את זה אנחנו צריכים לעודד עוד. אחר כך שיישבו לתכניות לימוד ו---

יוליה שמאלוב-ברקוביץ:

אני אומרת שהם צריכים להבין שהמטרה היא---

היו"ר אלכס מילר:

טוב, רבותי, אנחנו נעשה פגישה נפרדת על הנושא של התואר האקדמי ואנחנו נמשיך להתעסק בעניין הזה ותביאו רעיונות.

מיכה לוינסון:

ברשותכם, הייתי רוצה לעבור בשיעור תנועה ולהראות לכם את מחסן התלבושות.

הישיבה ננעלה בשעה 14:00.